

Makroekonominė aplinka ir regiono konkurencingumo augimas

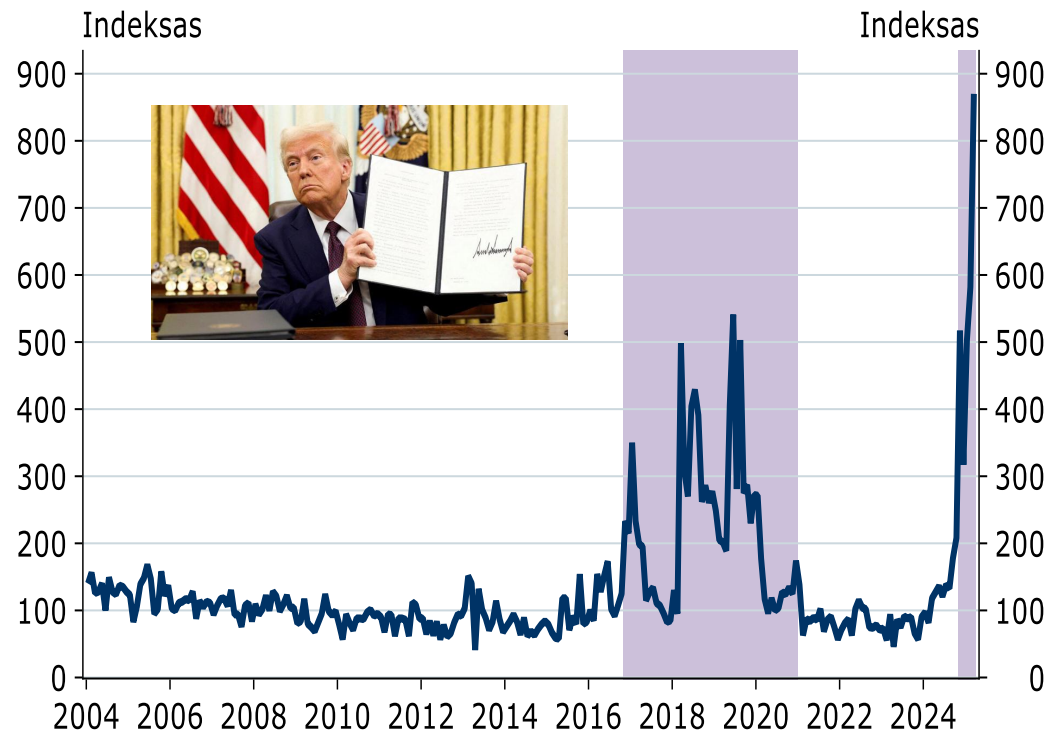
Žygimantas Mauricas
Vyriausiasis ekonomistas

2025 balandžio 3 d.

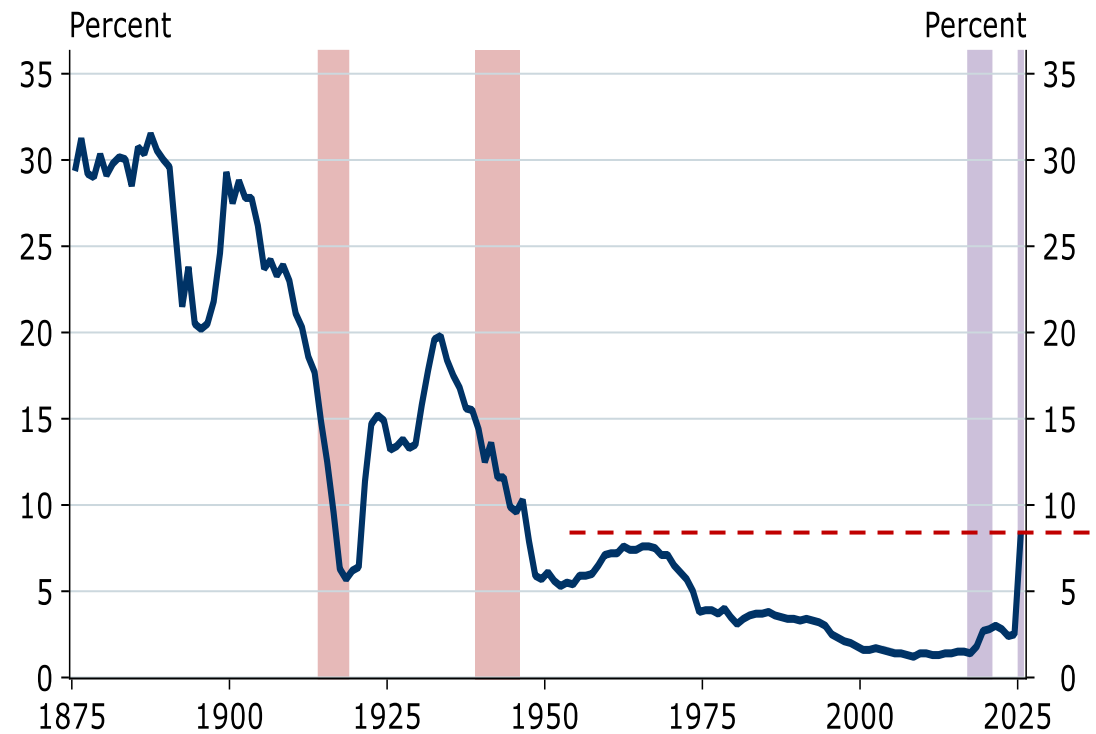

D. Trump grasiina apversti nusistovėjusią pasaulinę prekybos tvarką aukštyn kojomis

JAV prekybos politikos neapibrėžtumo indeksas

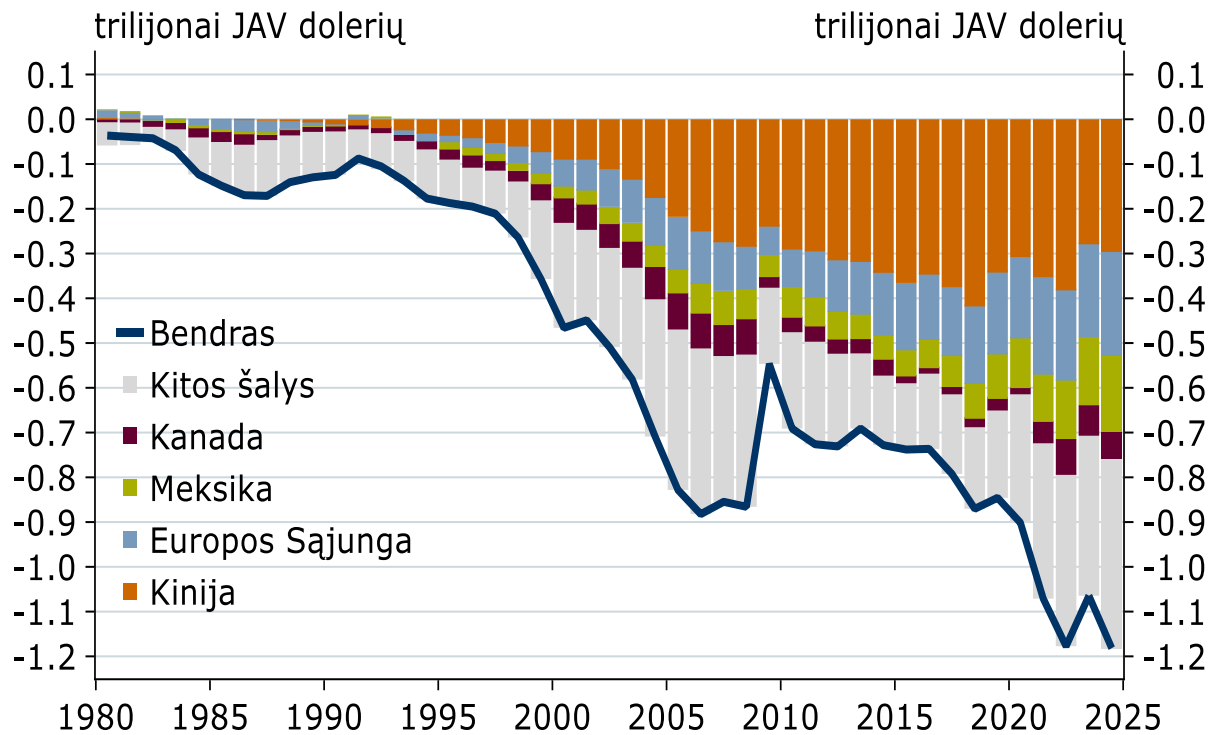
JAV importo tarifai

D. Trump teigimu, esama pasaulinė prekybos sistema nėra sąžininga JAV atžvilgiu: „jie mus apiplėšinėja!“

JAV užsienio prekybos balansas

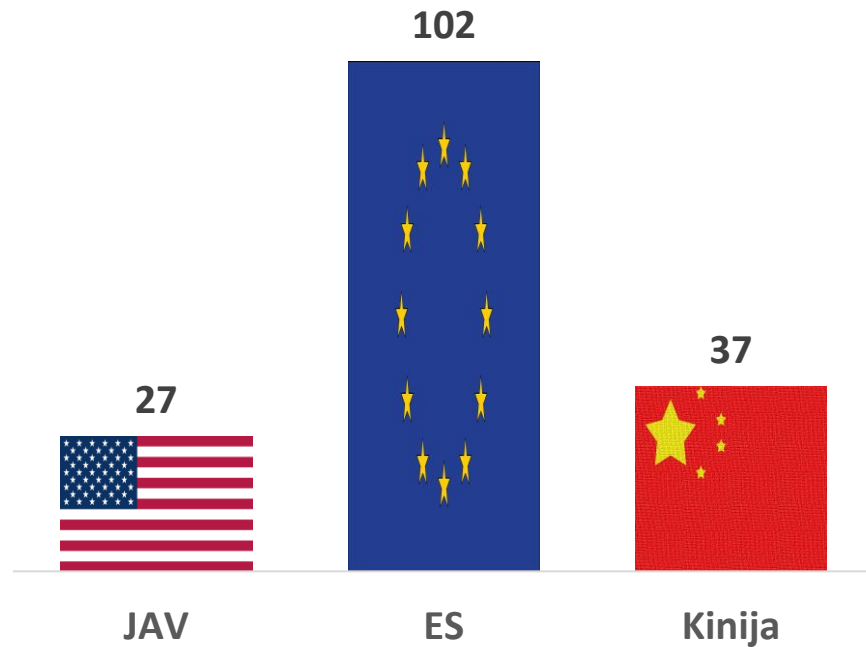
Šaltinis: TVF 31/03/2025

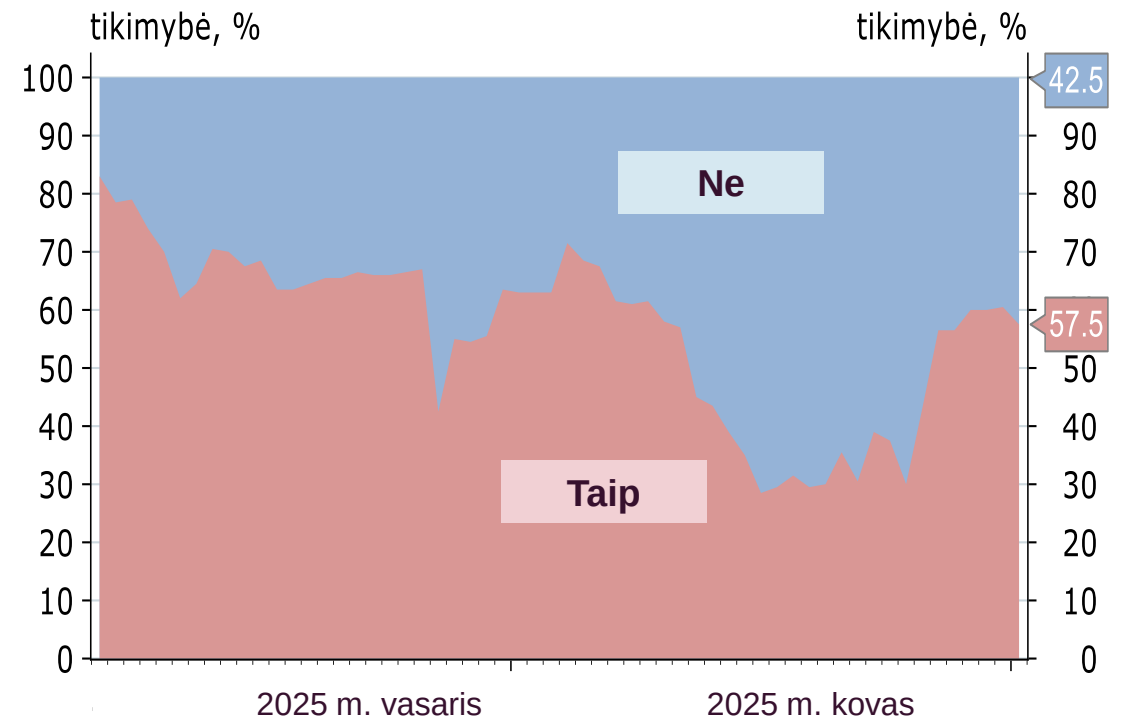
Europos Sąjungai būtų skausminga patekti į pasaulinio prekybos karo kryžminę ugnį

Didžiausios pasaulio ekonomikos pagal prekybos atvirumo indeksą (2023 m.)

Šaltinis: Pasaulio Bankas

Ar JAV įves importo tarifus visoms ES prekėms?

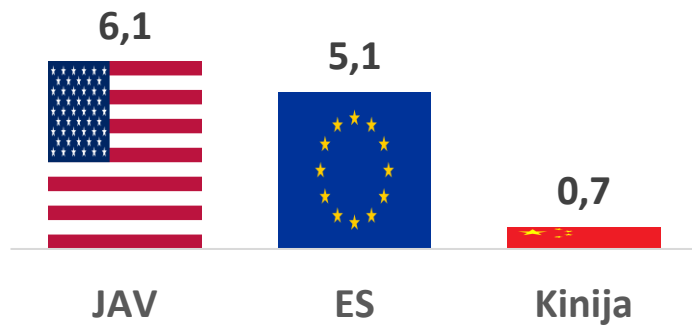

Šaltinis: Polymarket 01/04/2025

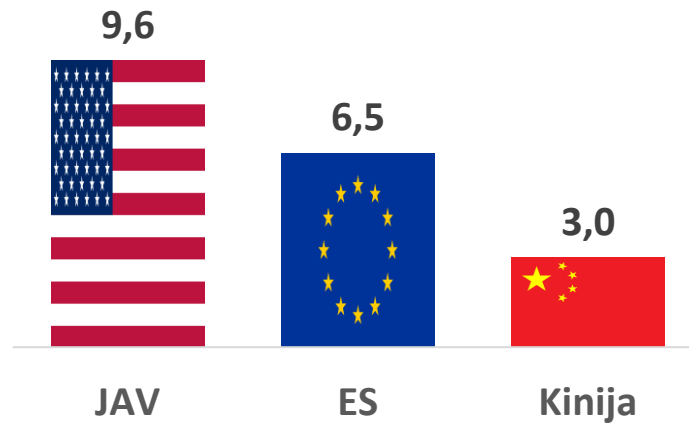

JAV yra didžiausias pasaulio prekybos centras, į kurį visi nori patekti

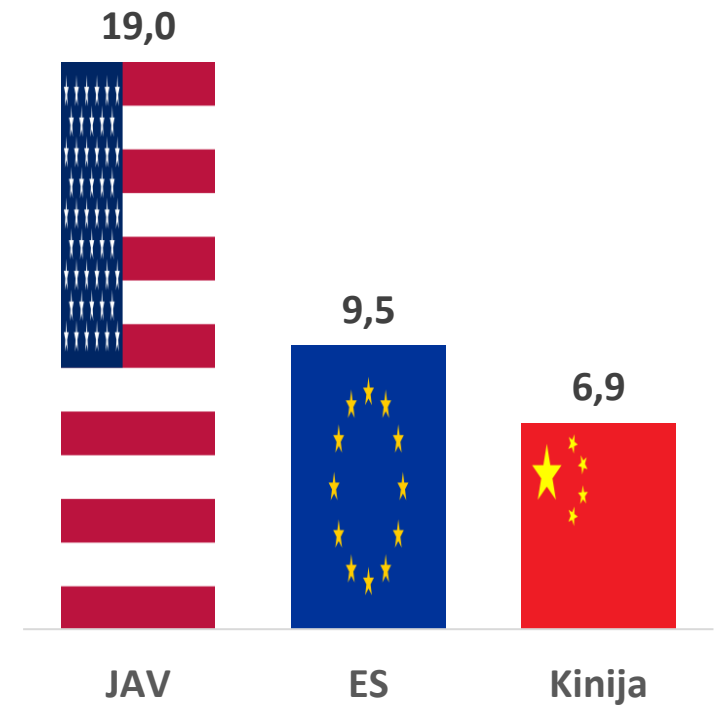
Vartotojų rinkos 2004 m.
(trilijonai eurų)

Vartotojų rinkos 2014 m.
(trilijonai eurų)

Vartotojų rinkos 2024 m.
(trilijonai eurų)

Pasaulinis prekybos karas nėra vienintelis Europos Sąjungos iššūkis

**Saugumo priklausomybė
nuo JAV**

**Ekonominė priklausomybė
nuo Kinijos**

**Energetinė priklausomybė
nuo Rusijos**

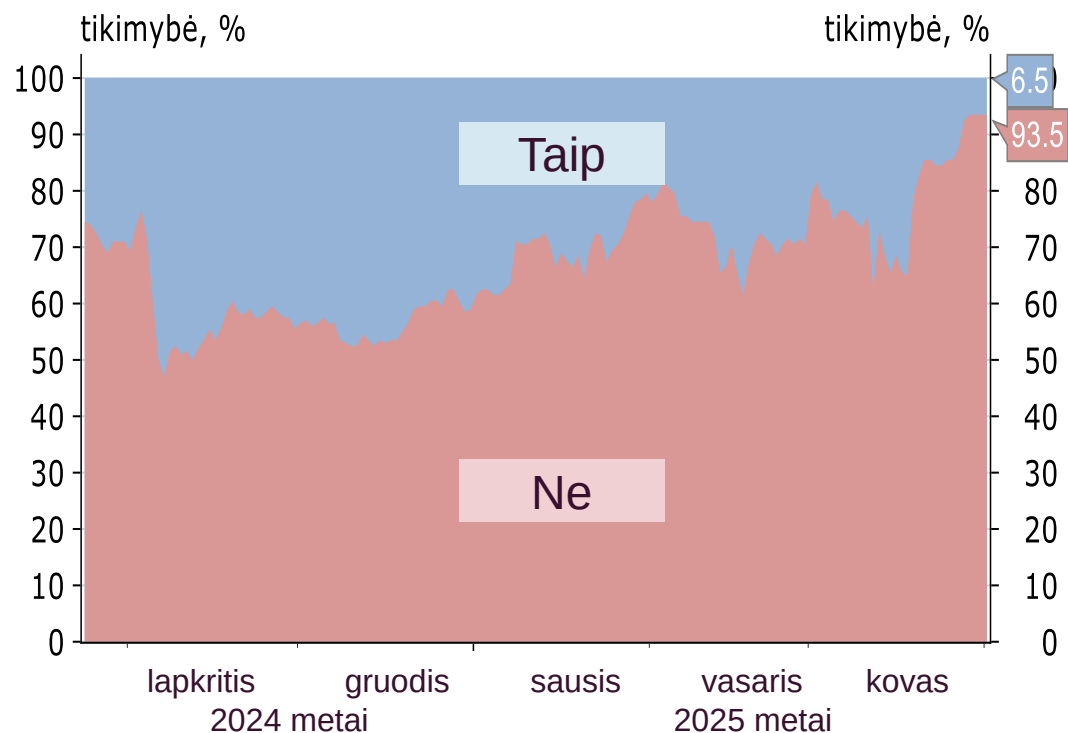

**Tebesitęsianti Rusijos
karinė invazija Ukrainoje**

Menka parama Ukrainai lėmė tai, kad Rusija, užkūrusi savo karo ekonomikos variklį, ginklavimosi varžybose perėmė iniciatyvą

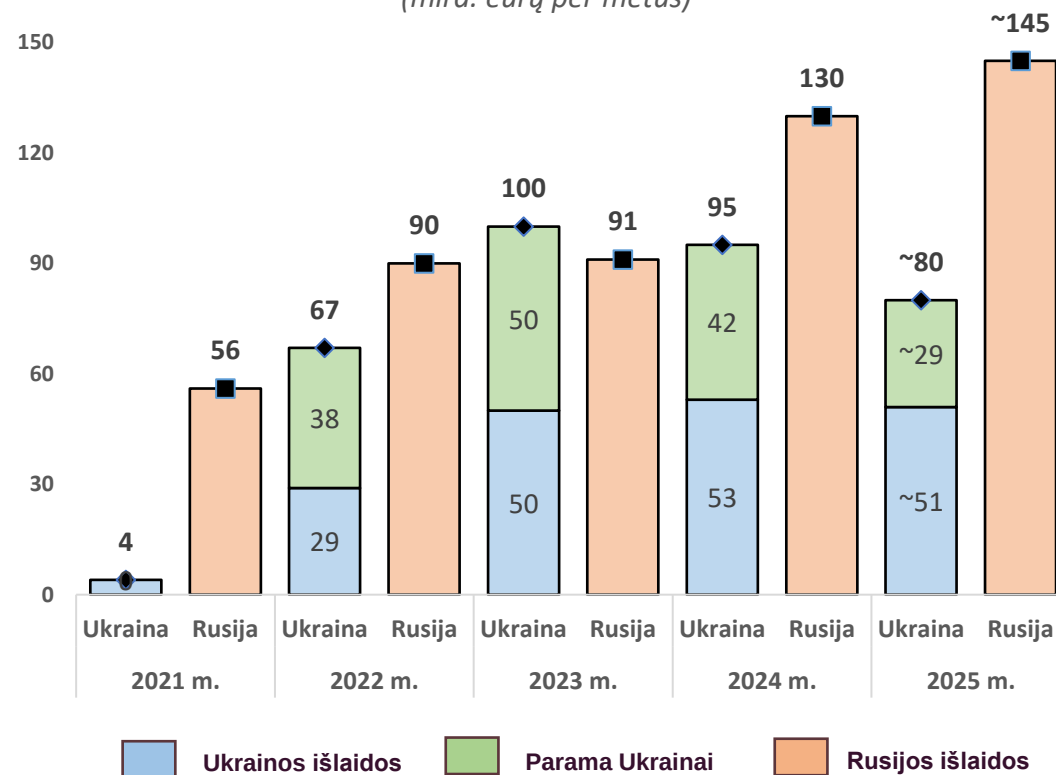
Ar Ukrainoje baigsis karas iki gegužės mėn.?

Šaltinis: Polymarket 01/04/2025

Ukrainos ir Rusijos karinės išlaidos

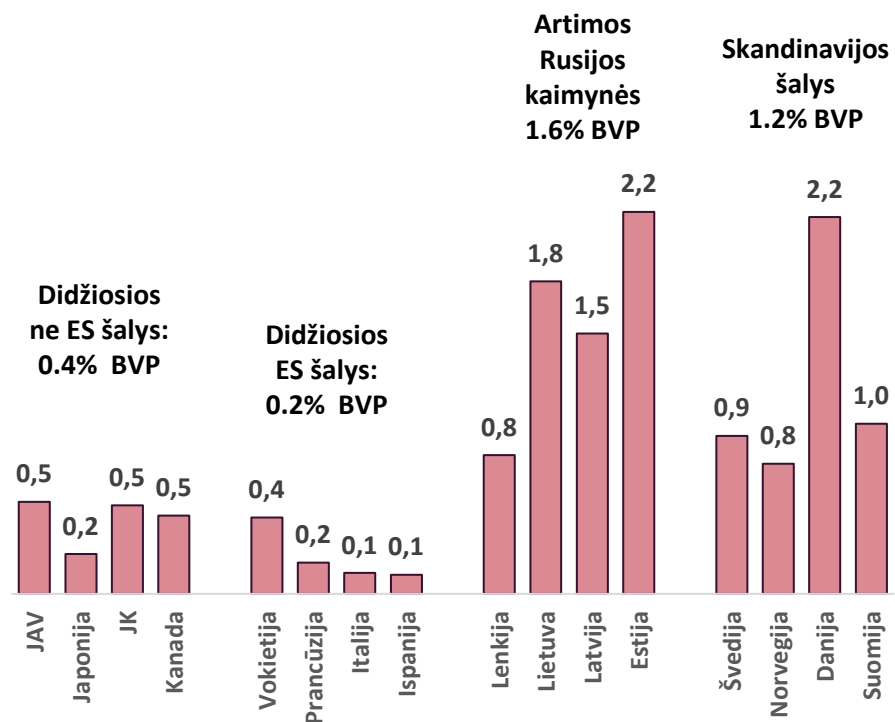
(mlrd. eurų per metus)

Šaltiniai: SIPRI, Kiel Institute, IISS, Ukrainos nacionalinis bankas ir autoriaus skaičiavimai

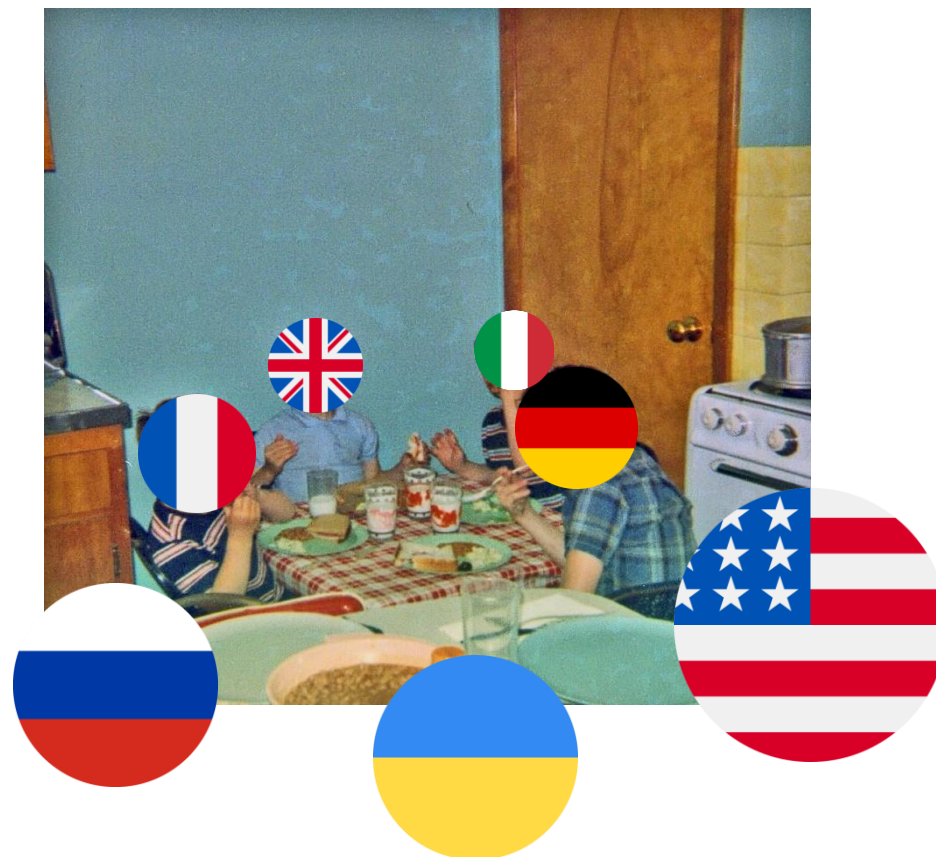
Didžiųjų ES valstybių parama Ukrainai buvo mažesnė nei kitoje Atlanto vandenyno pusėje esančių JAV ir Kanados

Parama Ukrainai
(% nuo šalies 2021 m. BVP)

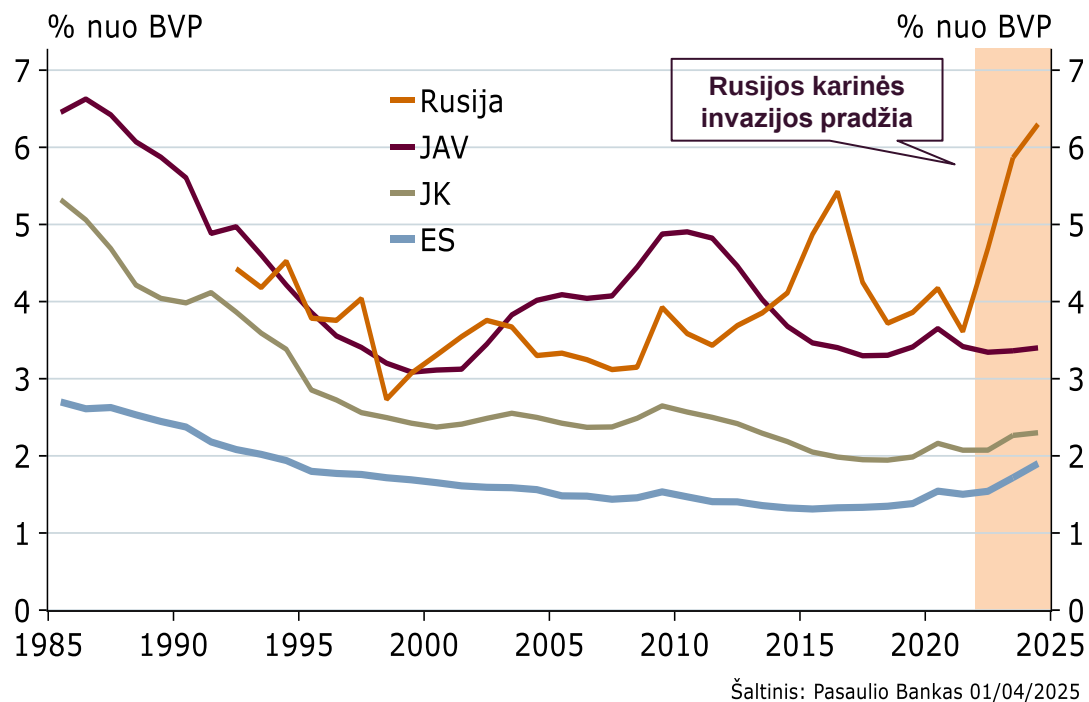
Šaltinis: Kiel Institute for the World Economy

Europos šalys buvo pasodintos prie vaikų stalo

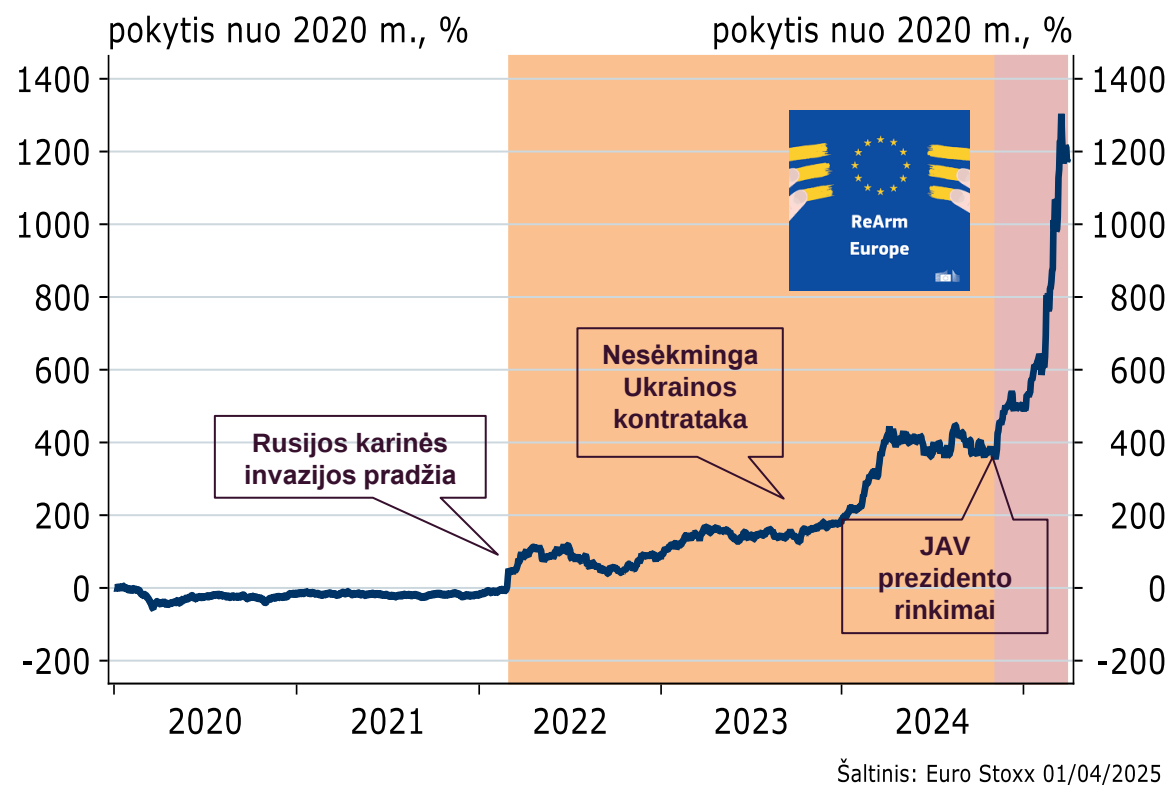

D. Trump ragina Europos Sąjungą pačiai pasirūpinti savo (ir Ukrainos) saugumu

Išlaidos krašto apsaugai

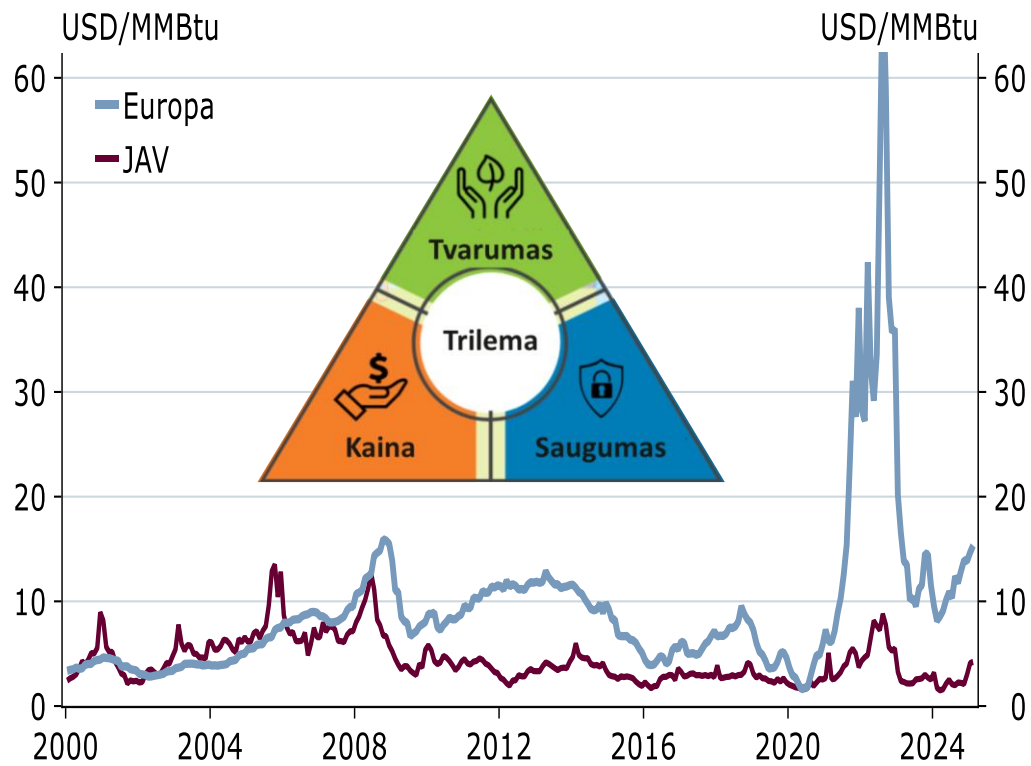

"Rheinmetall" akcijų kaina

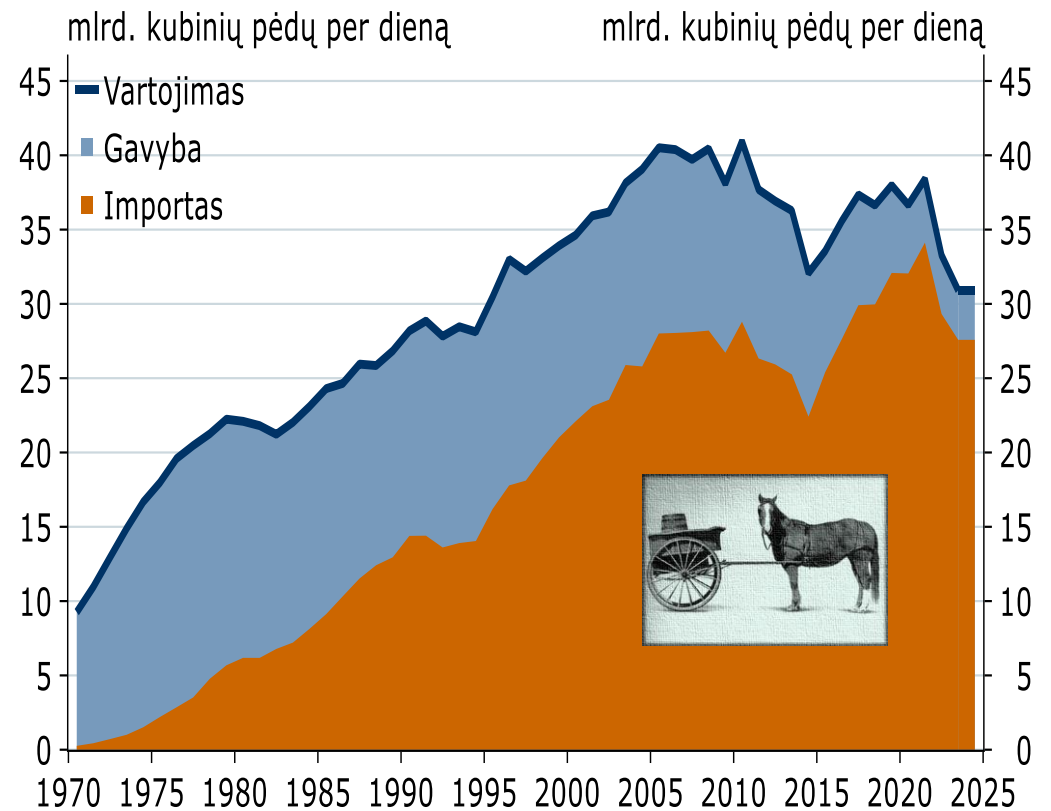
Europos Sąjunga dėl savo vykdytos energetinės politikos tapo itin priklausoma nuo energetinių (ir ne tik) žaliavų importo

Gamtinių dujų kaina

Šaltinis: Pasaulio Bankas 01/04/2025

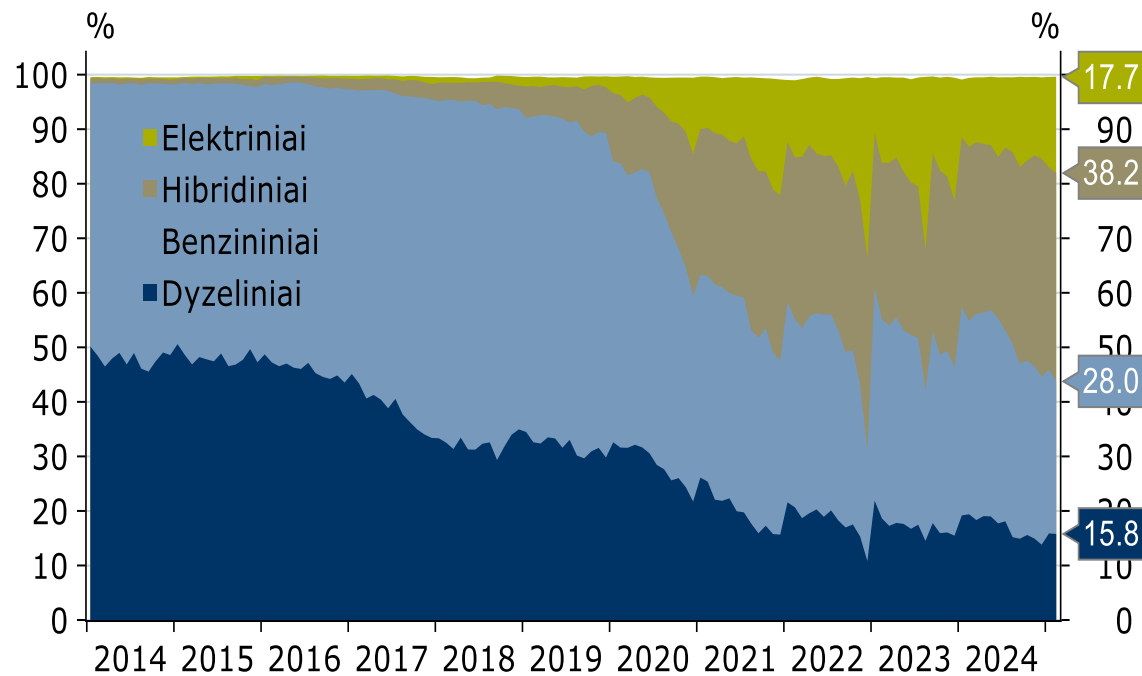
Europos Sąjungos gamtinių dujų rinka

Šaltinis: Energy Institute 01/04/2025

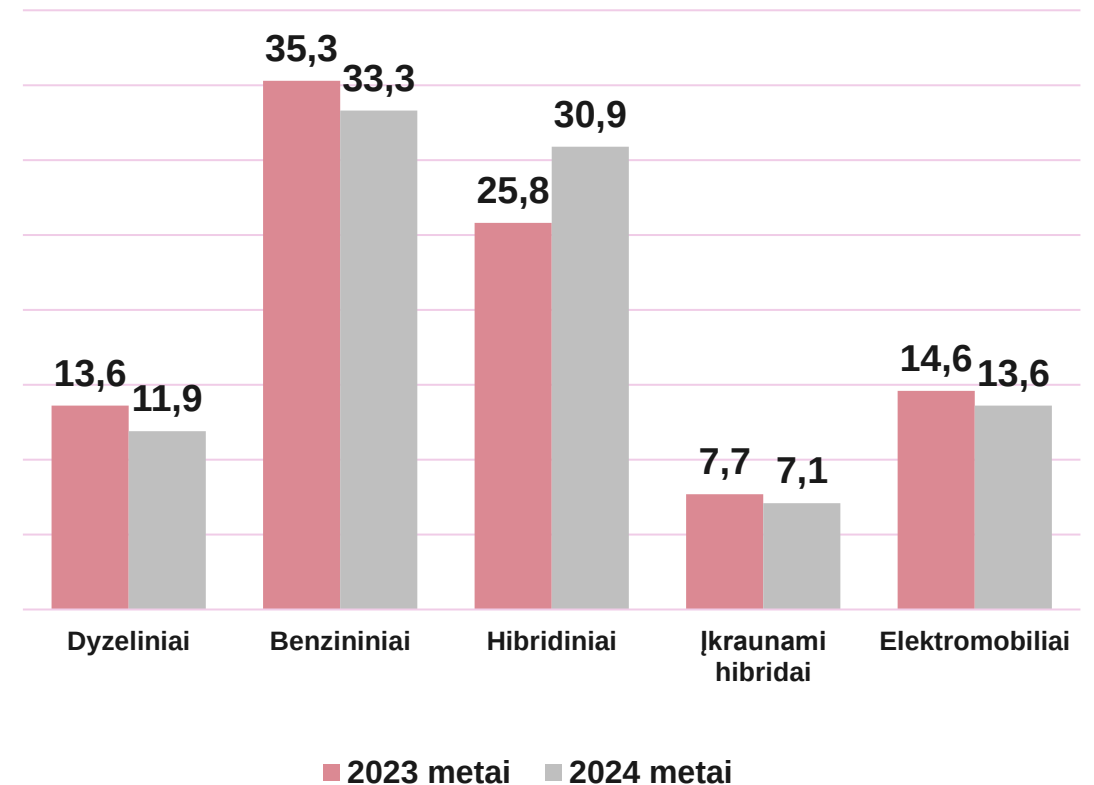
Europos transporto sektoriaus elektrifikacija nevyksta taip sparčiai, kaip buvo tikimasi

Vokietijos naujų automobilių pardavimai pagal variklio tipą

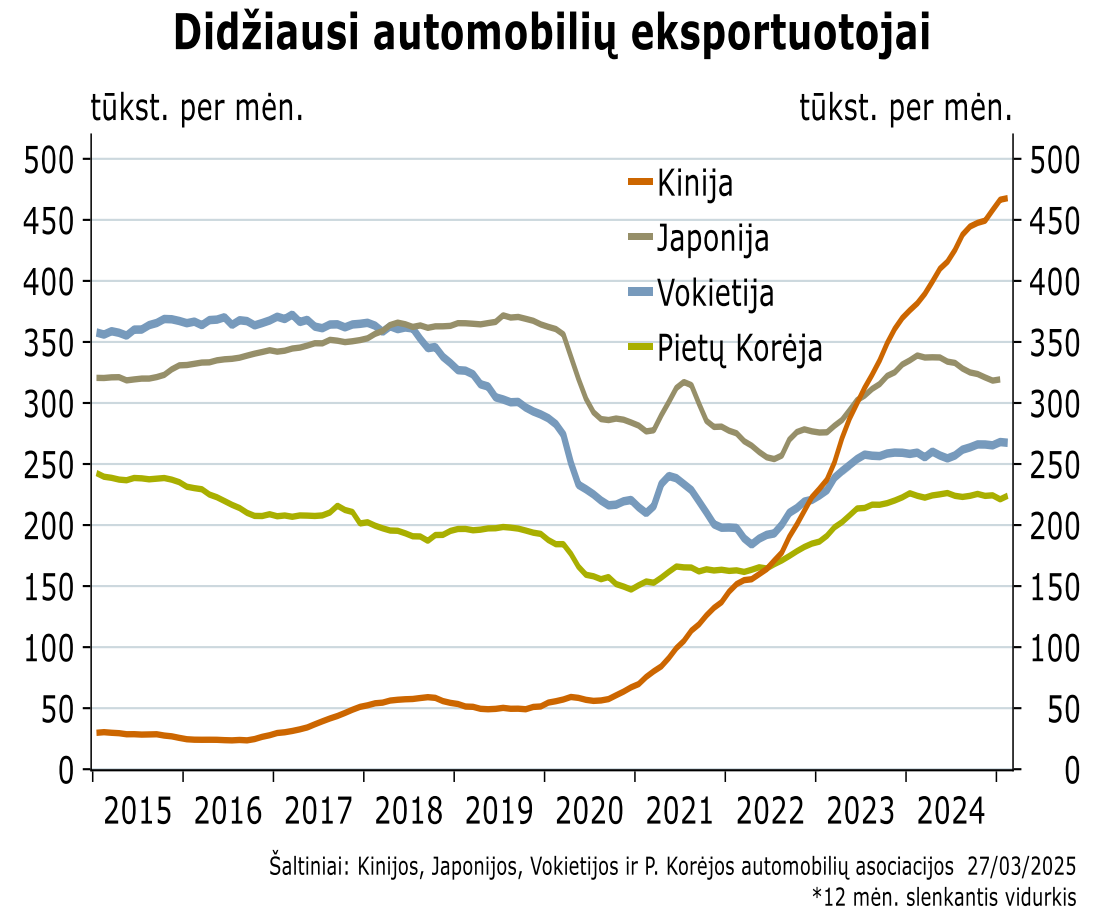
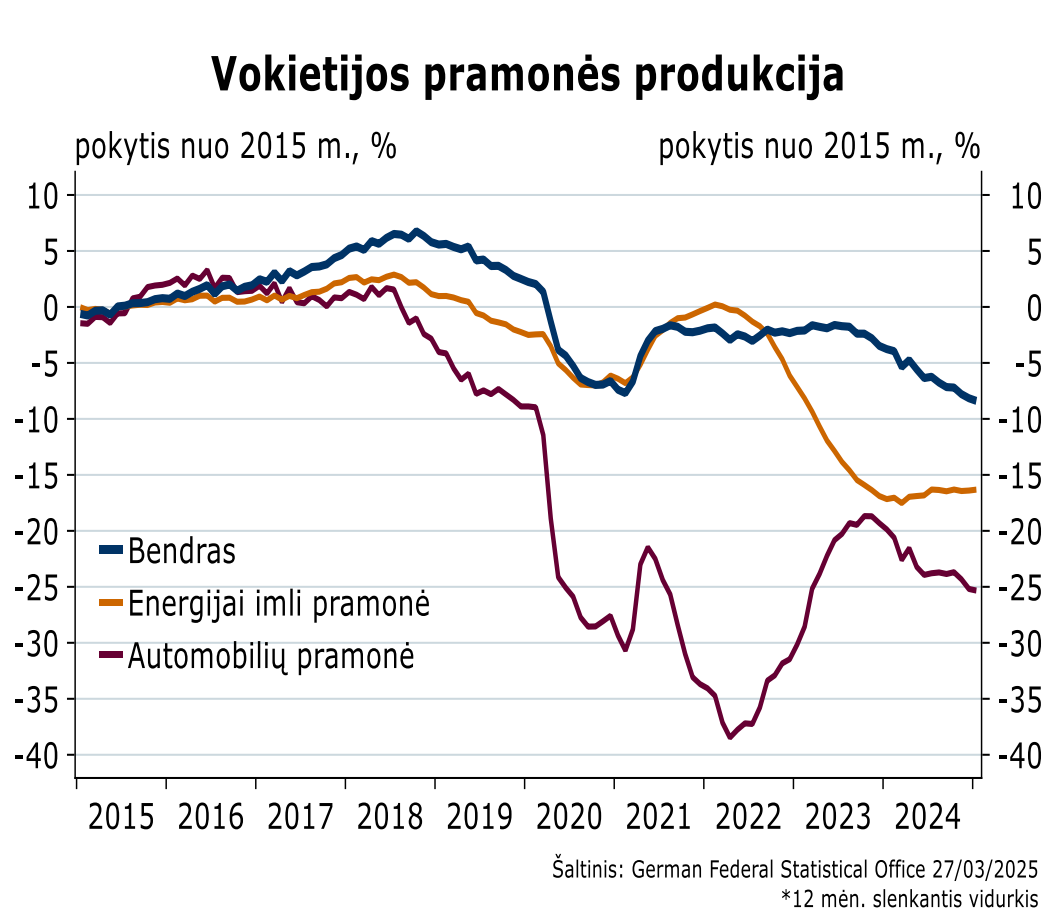
Šaltinis: german federal motor transport authority (KBA) 30/03/2025

Automobilių pardavimai ES pagal variklio tipą (% nuo visų pardavimų,)

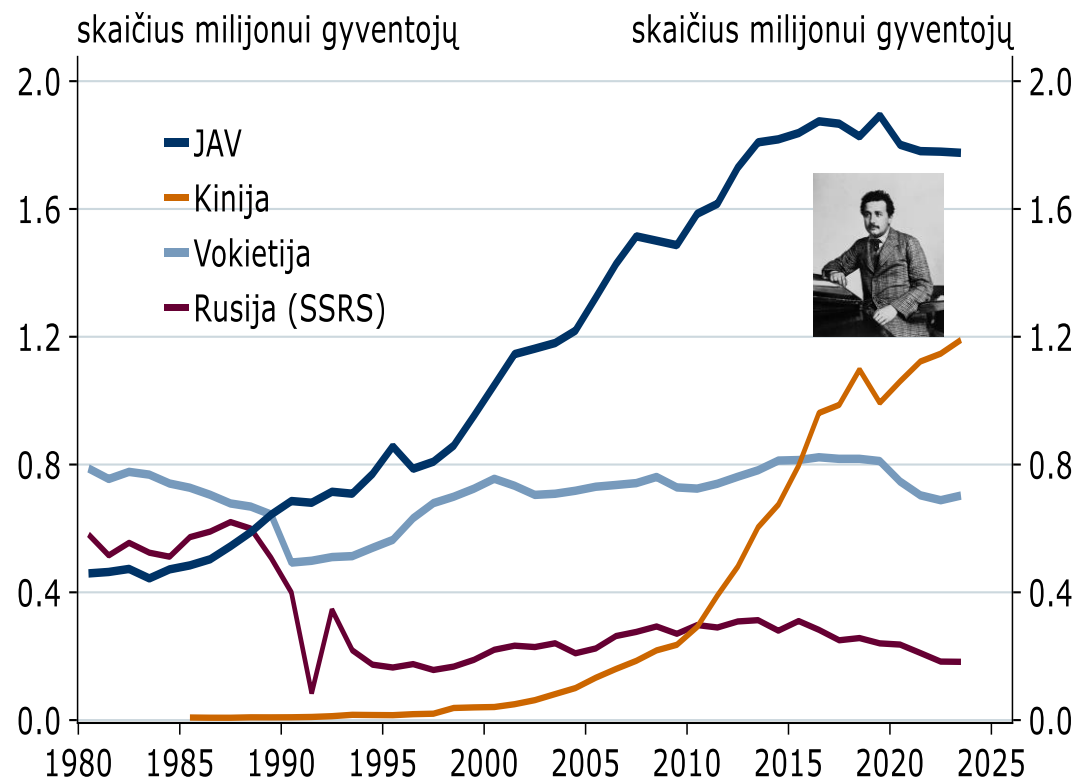

Kinija tapo grėsminga konkurente Eurpos Sąjungai automobilių bei kitų aukštųjų technologijų sektoriuose

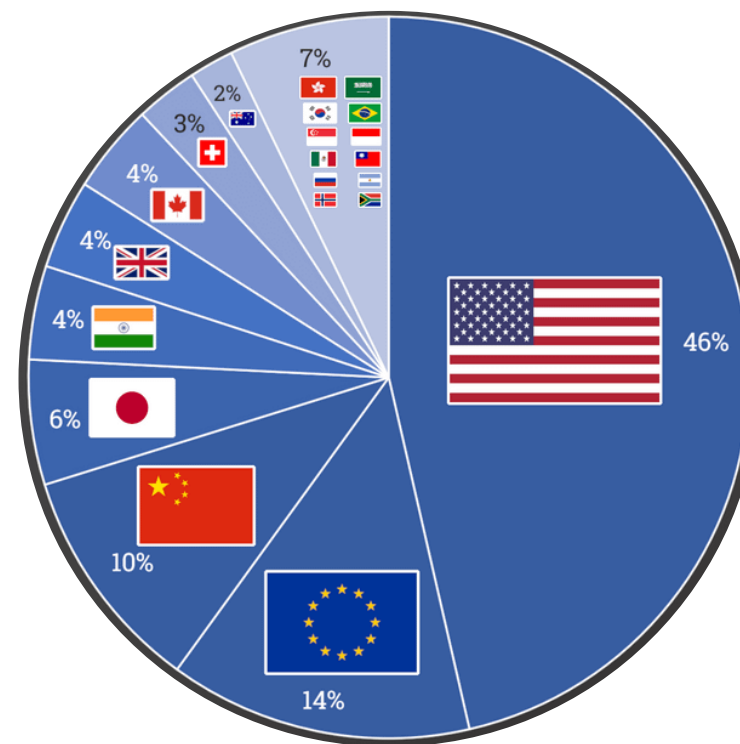

Ar ES yra pajėgi konkuruoti su JAV ir Kinija technologijų varžybose?

Patentų skaičius milijonui gyventojų

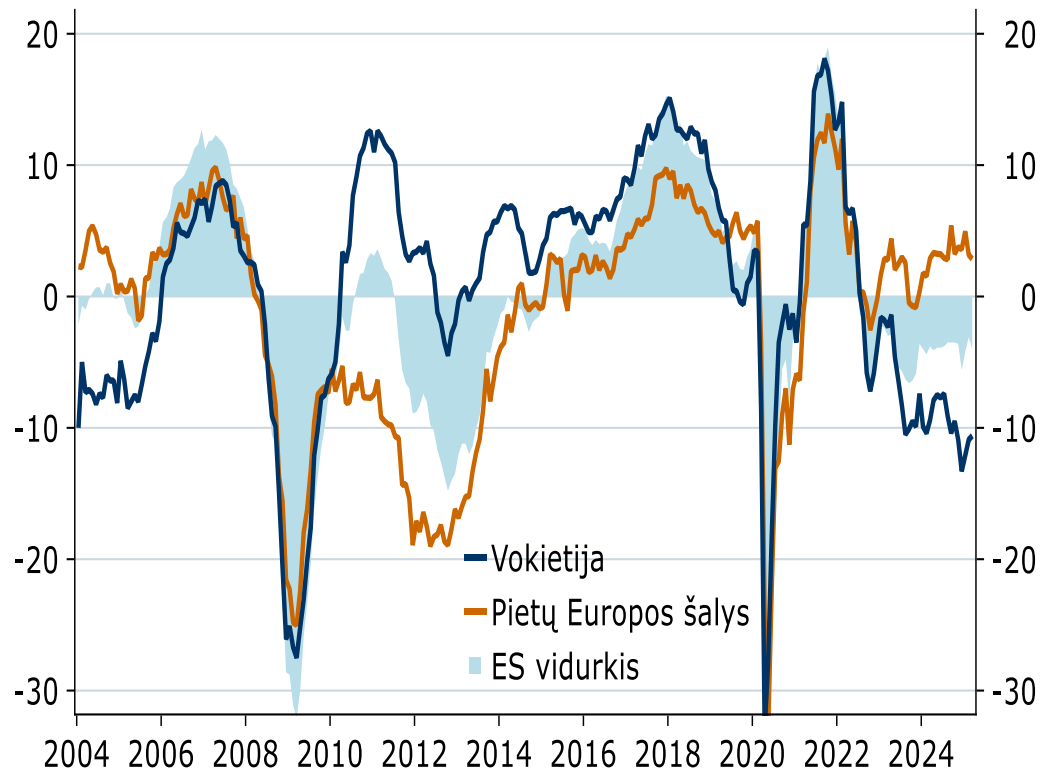

TOP-500 pasaulio įmonių pagal valstybes

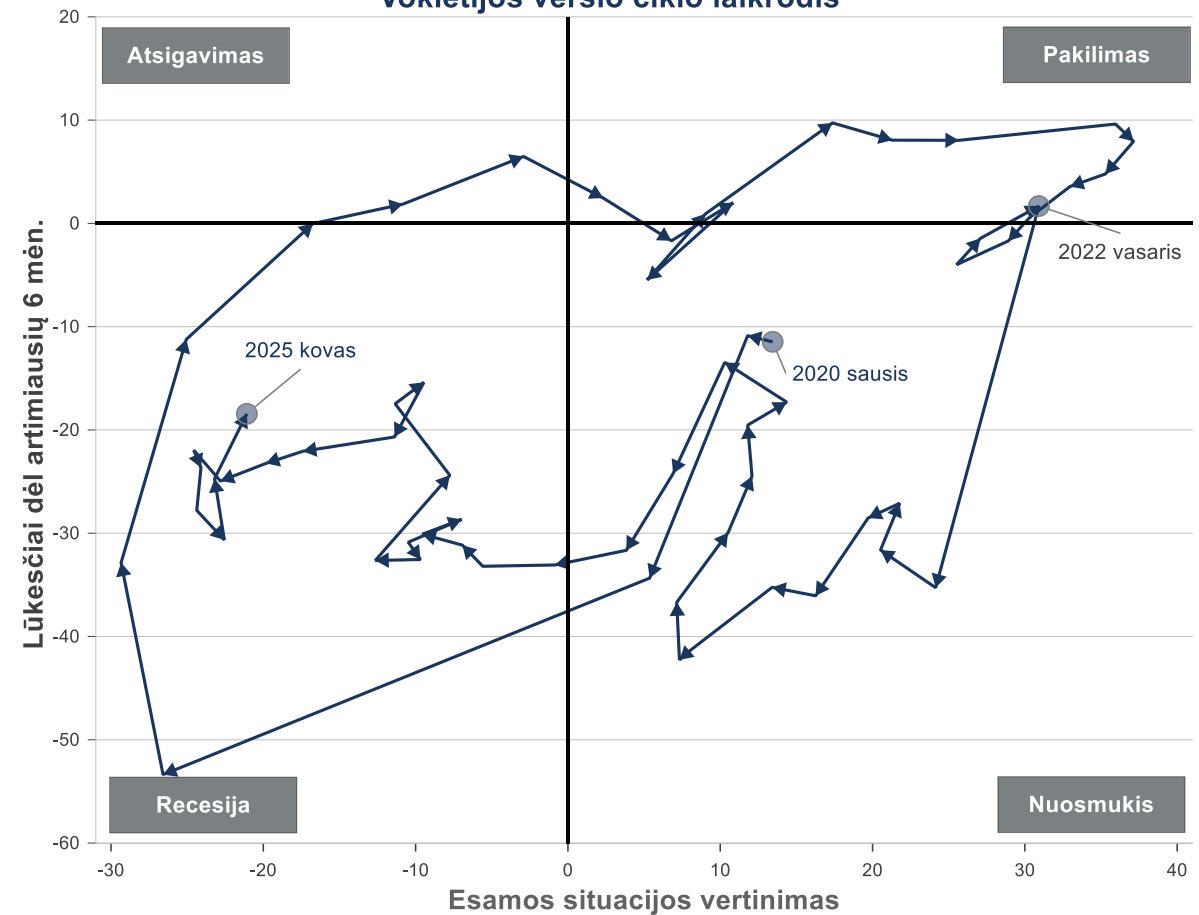
Viltys yra dedamos į Vokietijos skolinimosi stabdžių atlaisvinimą, kuris gali išlaisvinti ekonomiką iš stagnacijos

Ekonominių lūkesčių indeksas

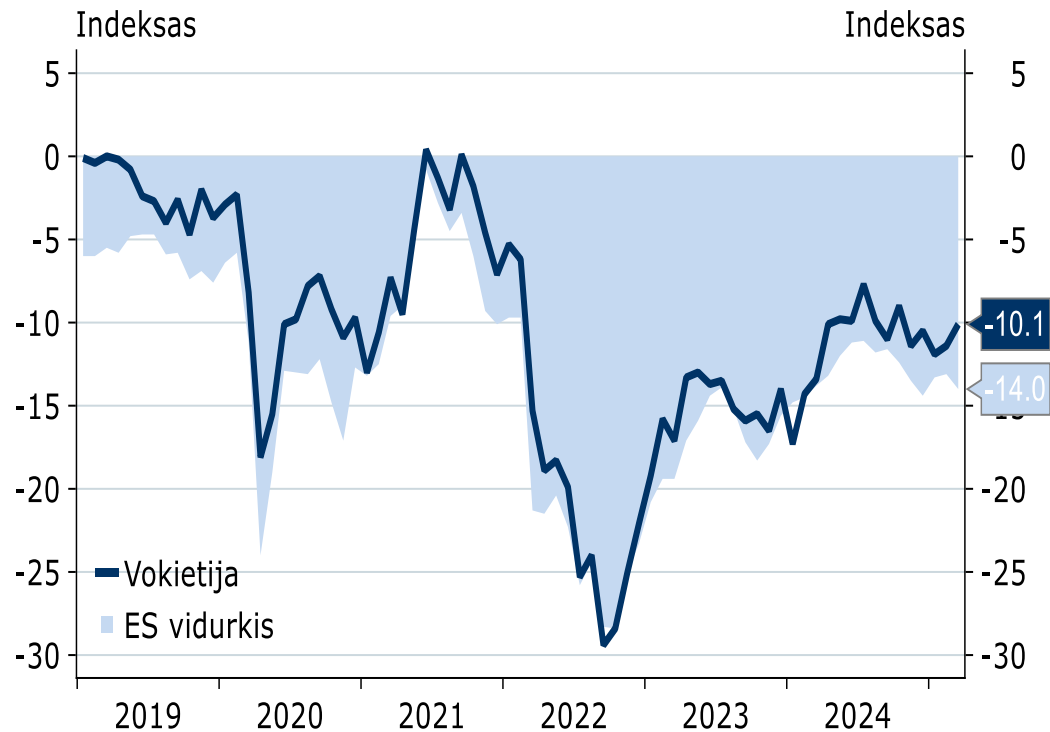
Šaltinis: Europos Komisija 01/04/2025

Vokietijos verslo ciklo laikrodis

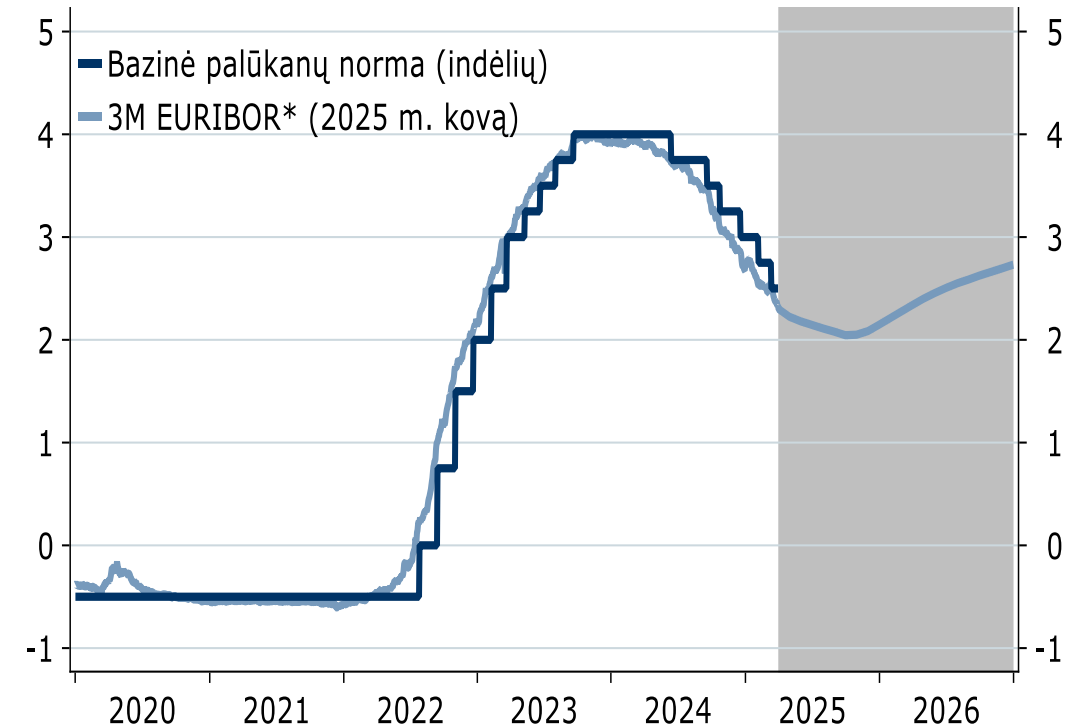
Sumažėjus infliacijai ir palūkanų normoms viliamasi, kad gyventojai plačiau atvers savo pinigines („Vartotojų sąjunga“)

Vartotojų lūkesčių indeksas

Šaltinis: Europos Komisija 01/04/2025

Euro palūkanų normos

Šaltiniai: ECB & EUREX Exchange 01/04/2025

*ateities sandoriai

MAGA ar MEGA?

BVP augimo prognozēs

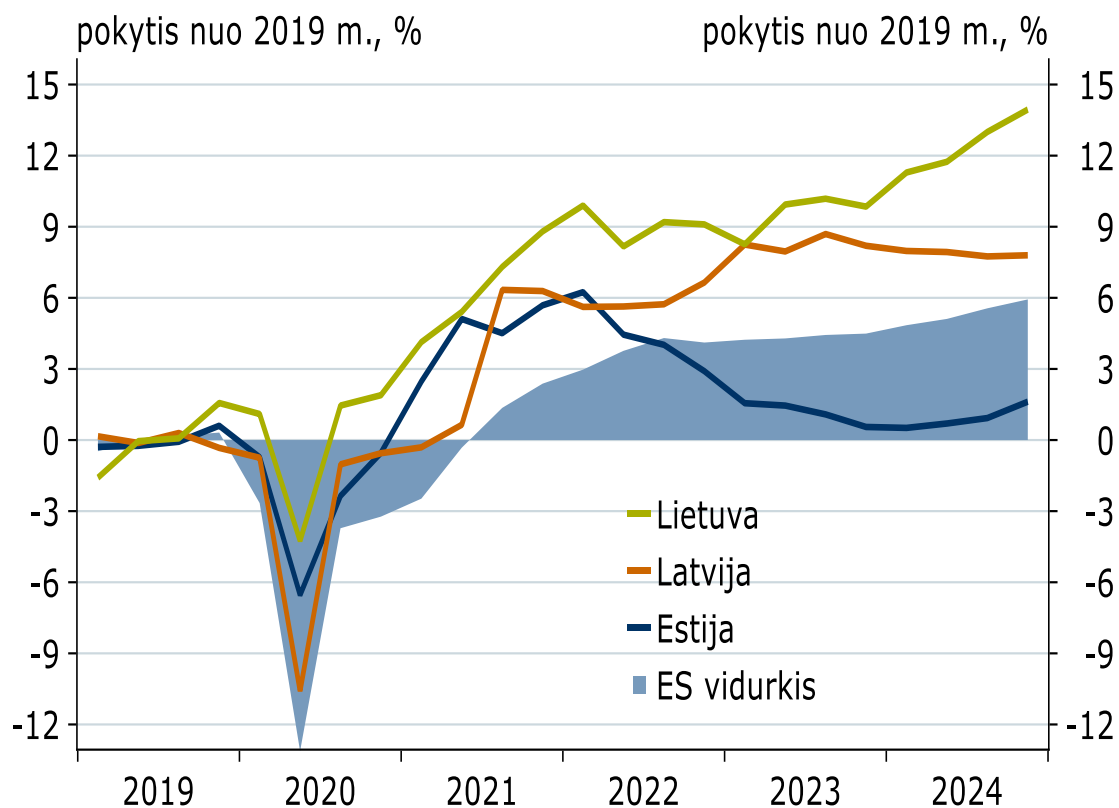
	2023	2024	2025p	2026p	2015-2019 m. vidurkis
JAV	2,5	2,8	2,2	1,6	2,4
Euro zona	0,5	0,7	1,0	1,2	2,0
Vokietija	-0,2	-0,2	0,4	1,1	1,7
Prancūzija	1,1	1,1	0,8	1,0	1,6
Italija	0,9	0,6	0,7	0,9	1,0
Ispanija	2,5	3,2	2,6	2,1	2,8
JK	0,1	0,9	1,4	1,2	2,1
Japonija	1,9	0,1	1,1	0,2	0,8
Kinija	5,2	5,0	4,8	4,4	6,7
Indija	8,2	6,3	6,4	6,6	6,7
Rusija	3,6	4,1	1,3	0,9	1,0
Brazīlija	2,9	3,4	2,1	1,4	-0,5
PAR	0,7	0,6	1,6	1,7	1,0

Šaltinis: EBPO, 2025 m. kovo mėn.

Lietuva išlaikys augimo lyderystę Baltijos šalyse ir 2025 metais

BVP dinamika

Šaltinis: Eurostat 30/03/2025

BVP augimo prognozės

	2022	2023	2024	2025p	2026p
Lietuva	2.5	0.3	2.7	2.5	2.5
Latvija	1.8	2.9	-0.4	1.4	3.3
Estija	0.1	-3.0	-0.3	1.0	2.0

Šaltinis: Luminor, 2025 m. kovo mėn.

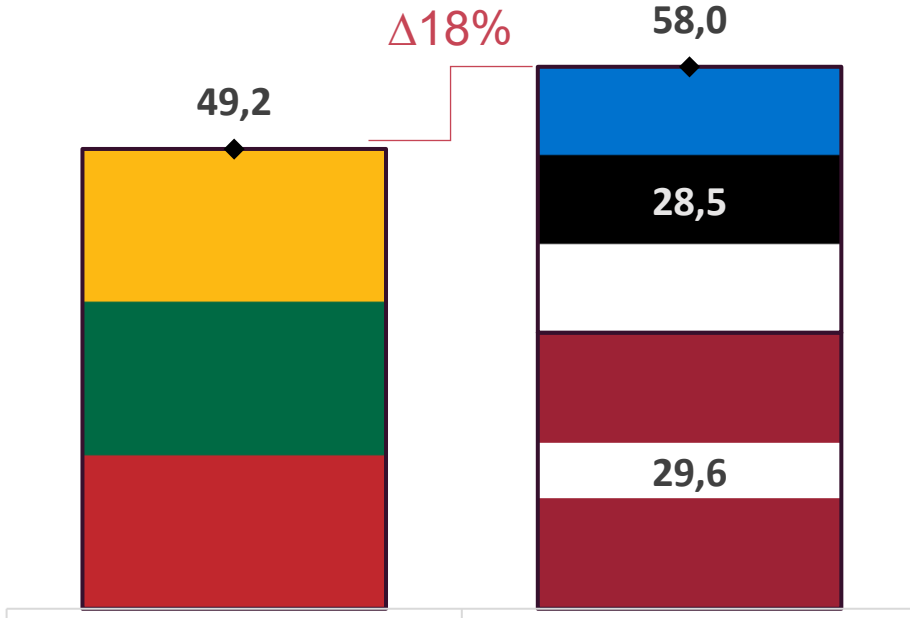

**Didėjantis geopolitinis
neapibrėžtumas**
**Vėl pradėjusi augti
infliacija**
Mokesčių didinimas

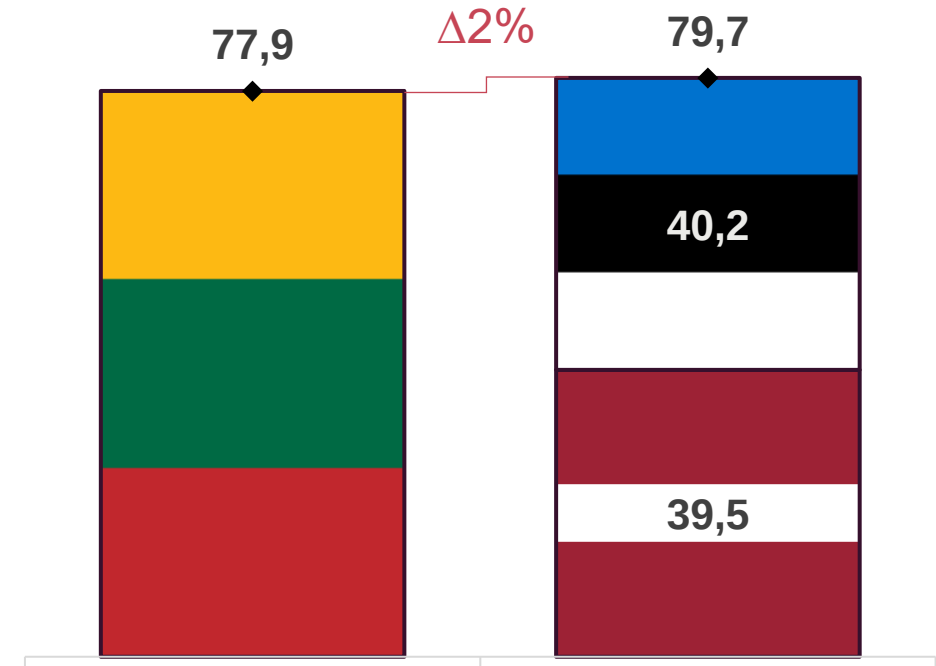
**Augančios viešojo
sektoriaus išlaidos**
**Spartus gyventojų
pajamų augimas**
**Diversifikuota
ekonominė struktūra**

Lietuvos ekonomika tapo beveik tokio pat dydžio, kaip Latvijos ir Estijos kartu sudėjus

Baltijos šalių BVP 2019 metais
(mlrd. eurų, nominalus)

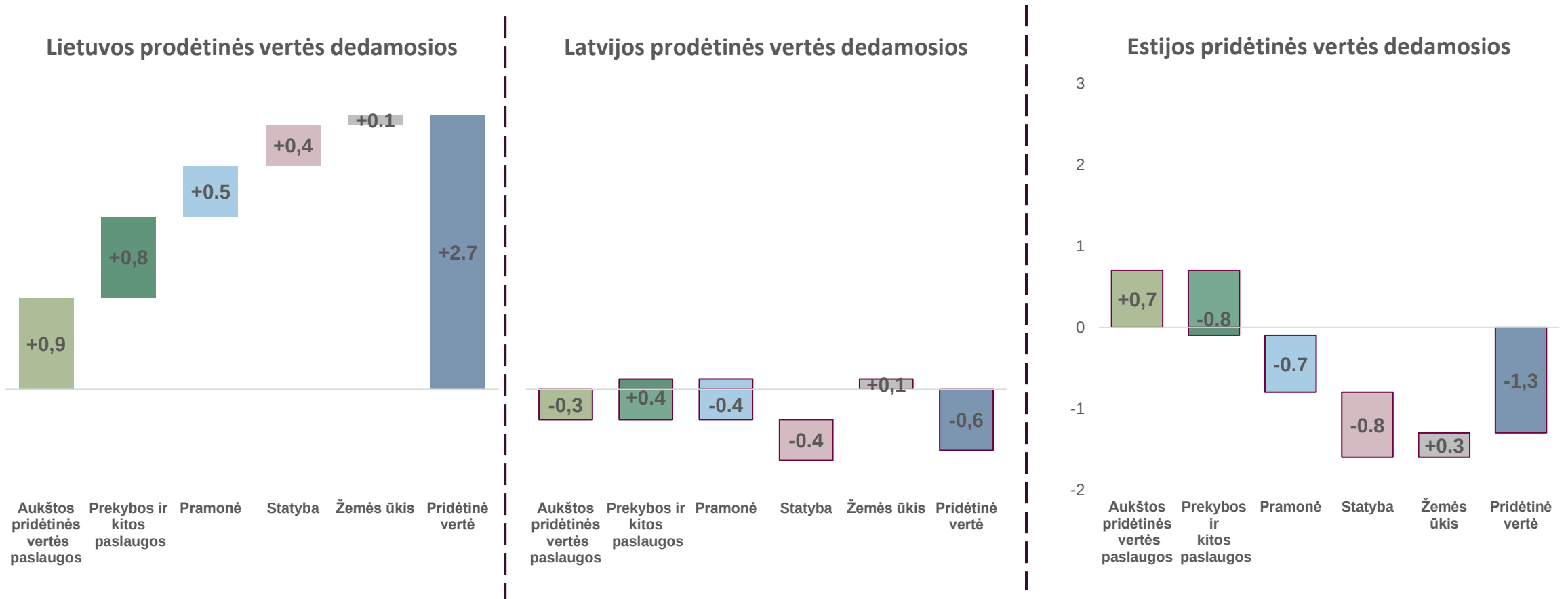

Baltijos šalių BVP 2024 metais
(mlrd. eurų, nominalus)

Šaltinis: Eurostat

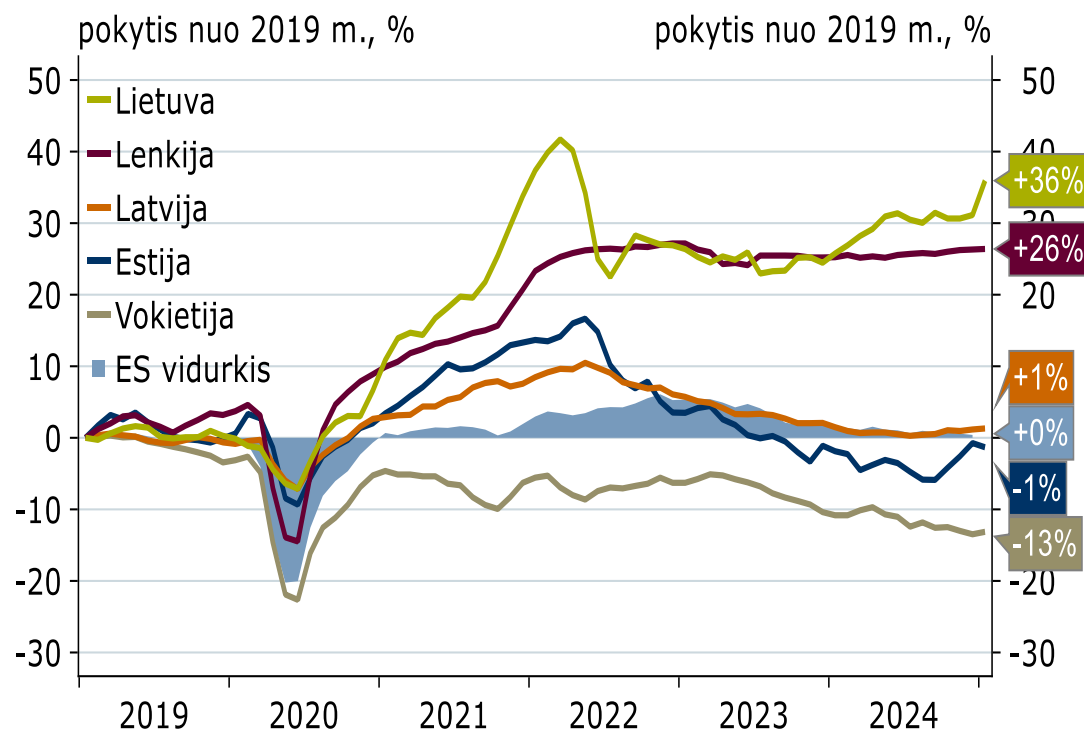
Visi pagrindiniai sektoriai prisideda prie Lietuvos ekonomikos augimo

Šaltinis: Eurostat

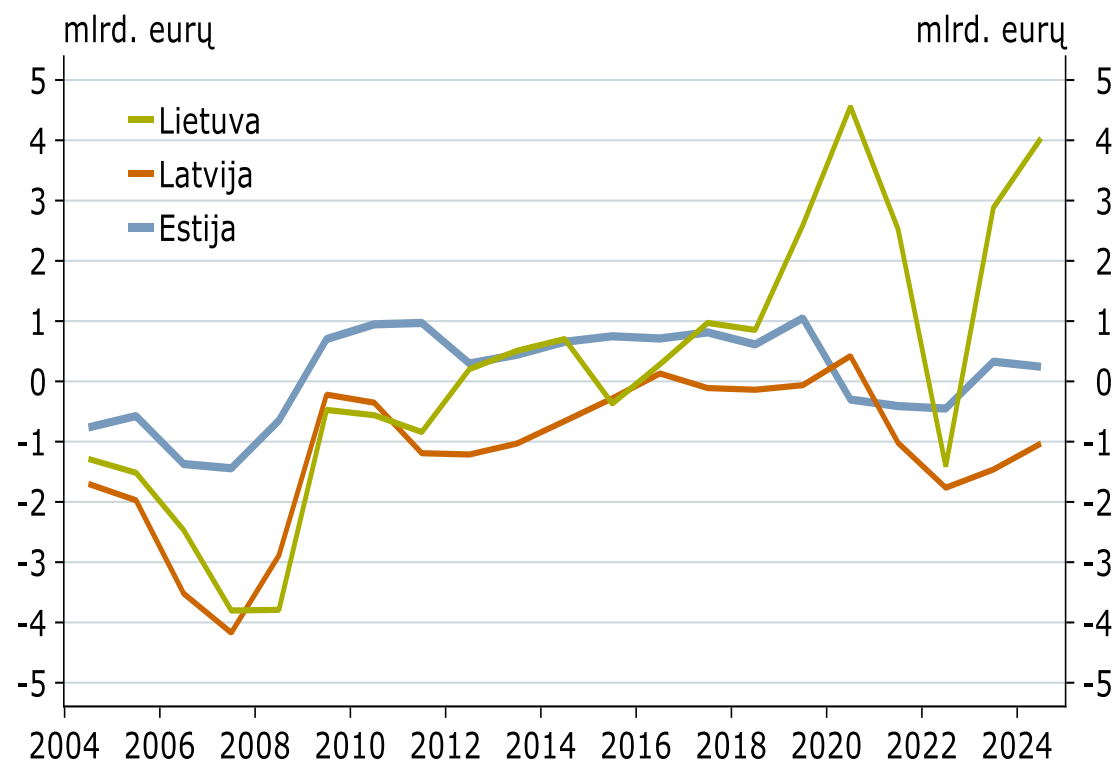
Pramonės sektorius demonstruoja stebėtiną atsparumą

Apdirbamosios pramonės produkcija

Šaltinis: Eurostat 12/03/2025
*3 mėn. slenkantis vidurkis

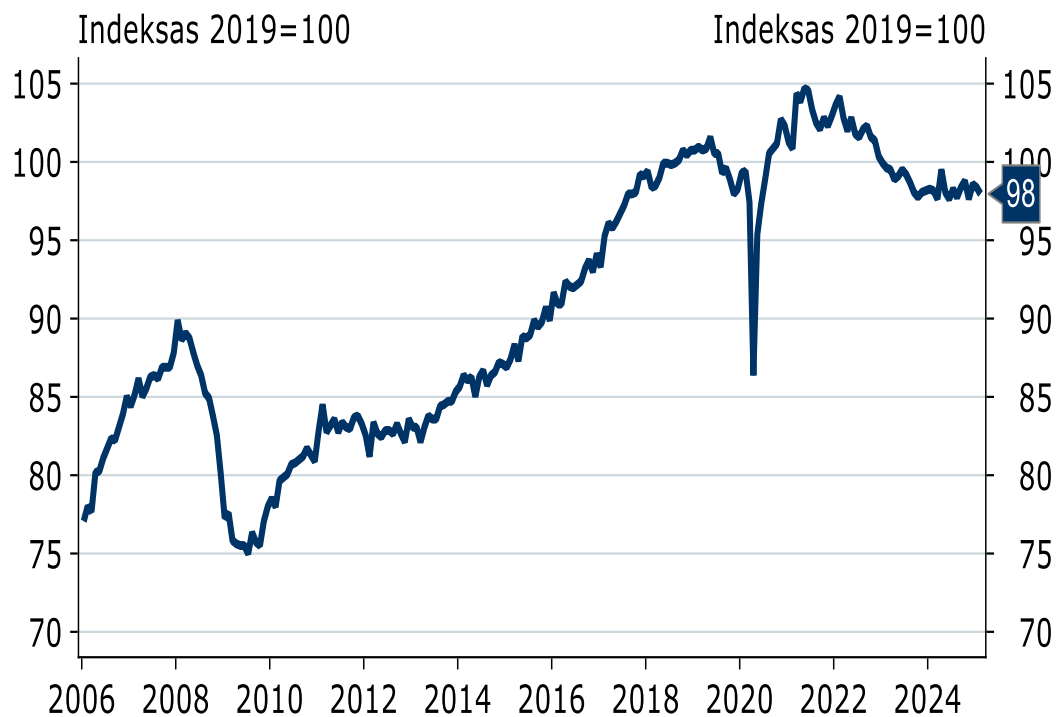
Užsienio prekybos balansas

Šaltiniai: Estijos, Latvijos ir Lietuvos centriniai bankai 12/03/2025

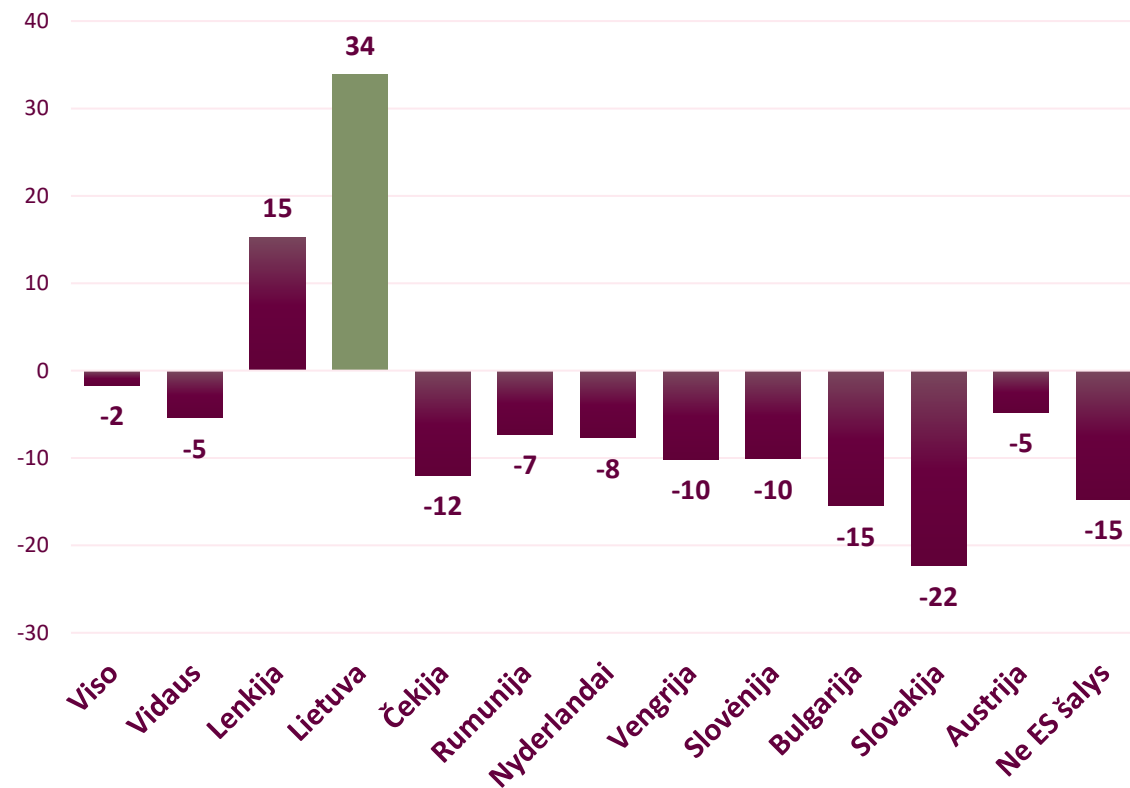
Transporto sektorius sugeba augti net stagnuojančioje ES rinkoje

Sunkiasvorių krovinių transporto priemonių nuvažiuotų kilometrų Vokietijos keliuose skaičius
(Truck Toll Mileage Index)

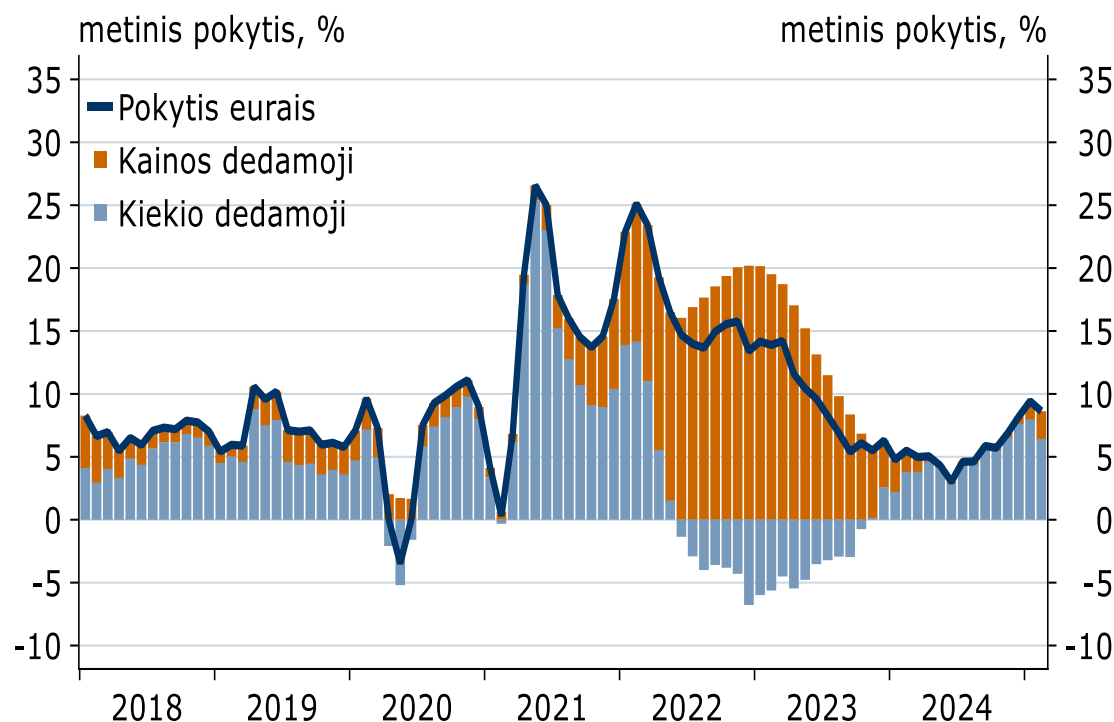
Šaltinis: German Federal Statistical Office 12/03/2025

Sunkiasvorių krovinių transporto priemonių nuvažiuotų kilometrų Vokietijos keliuose skaičiaus pokytis
(2024 m., lyginant su 2019 m., %)

Mažmeninės prekybos augimas vis dar spartus, tačiau vartotojų nuotaikas gali sugadinti sugrįžusi infliacija

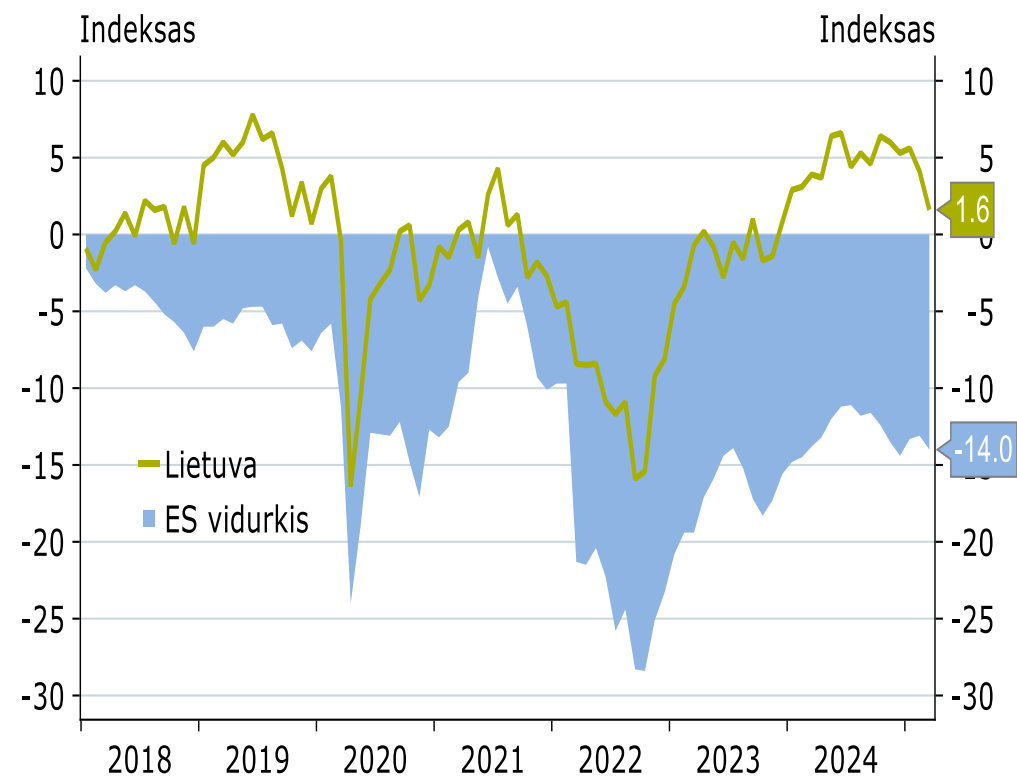
Mažmeninės prekybos pokyčiai Lietuvoje

Šaltinis: VDA 30/03/2025

*išskyrus automobilių ir degalų prekybą, 3 mėn. slenkantis vidurkis

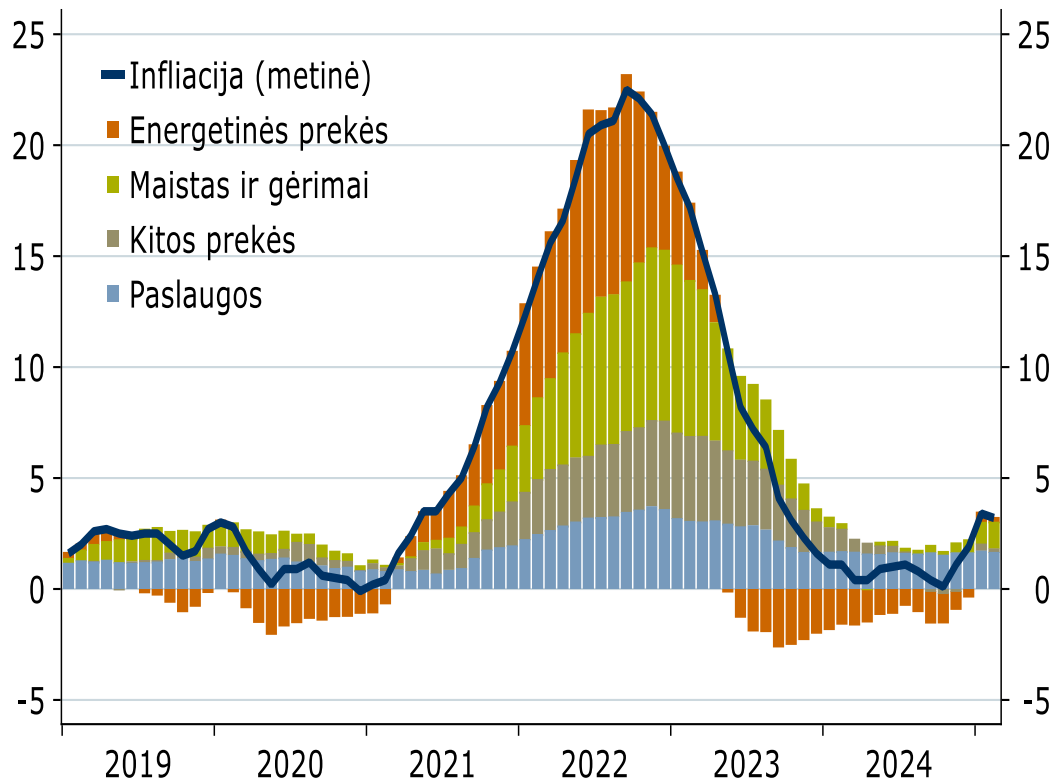
Vartotojų lūkesčių indeksas

Šaltinis: Europos Komisija 30/03/2025

Infliacija atsispyrė nuo dugno ir pradėjo kilti, tačiau ji išliks gerokai mažesnė nei 2022-2023 metais

Infliacijos dinamika Lietuvoje

Infliacijos prognozės

	2022	2023	2024	2025F	2026F
Lietuva	18.9	8.7	0.9	3.6	2.4
Latvija	17.2	9.1	1.3	3.3	2.5
Estija	19.4	9.1	3.7	4.5	4.0
Euro zona	8.4	5.4	2.4	2.3	1.9

Šaltiniai: Luminor ir ECB

Kainų pokytis nuo 2019 m.

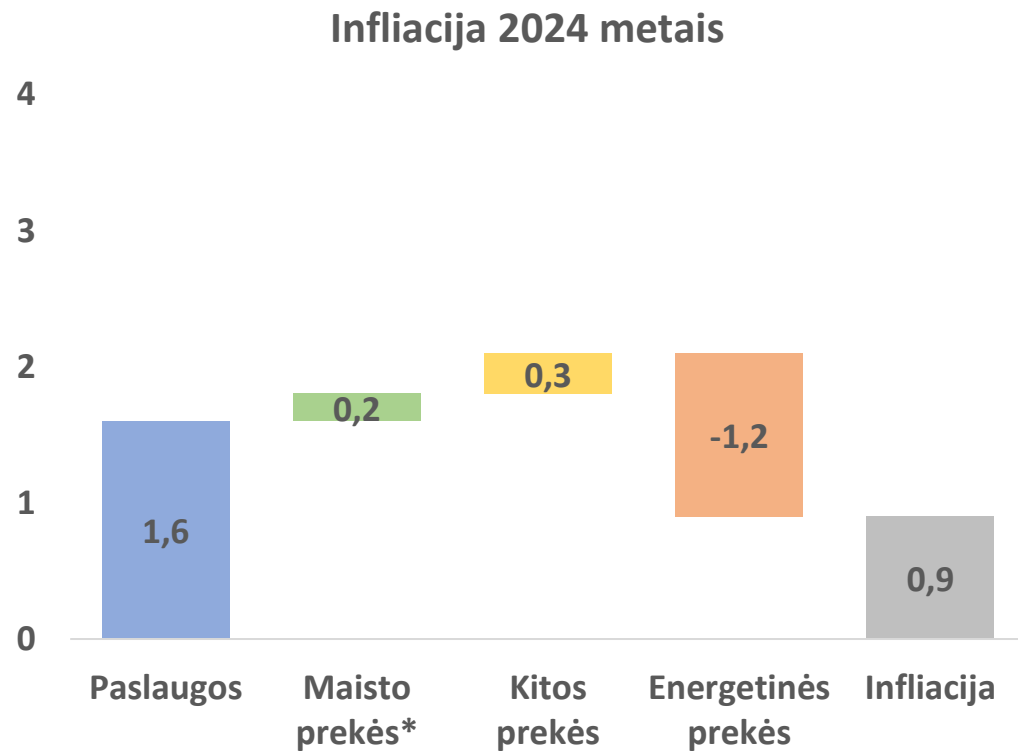
	%
Lietuva	42
Latvija	36
Estija	45
Lenkija	45
Euro zona	21

Kainų lygis 2024 m.

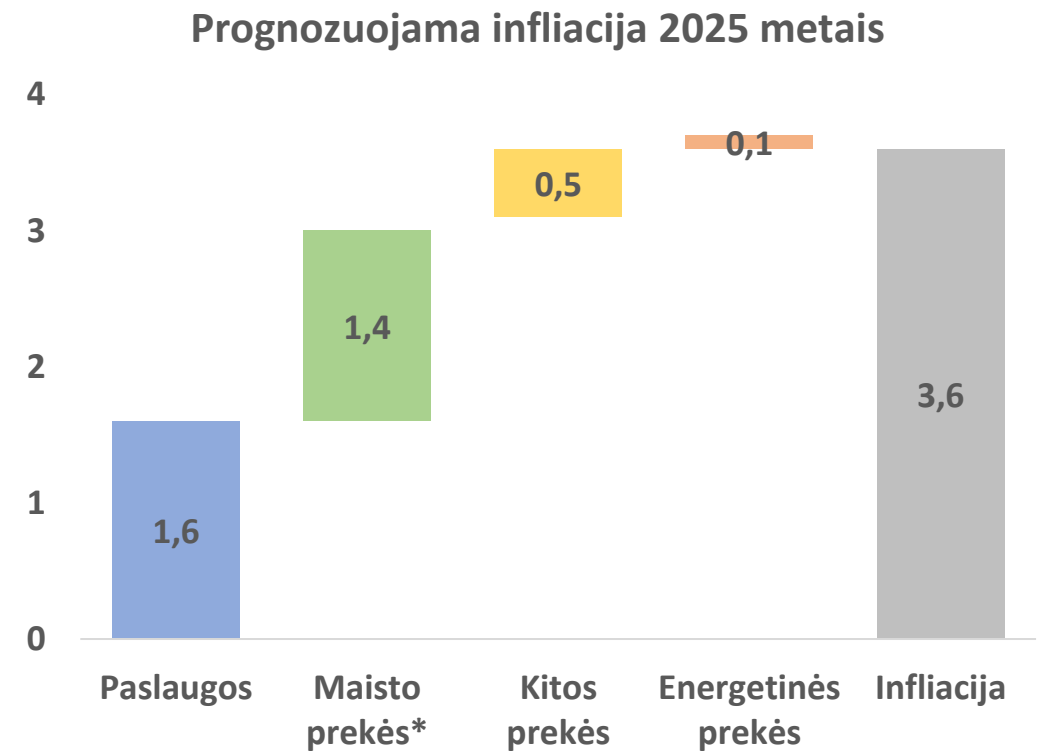
	% nuo ES vidurkio
Lietuva	77
Latvija	76
Estija	98
Lenkija	70
ES	100

Šaltinis: Eurostat

Infliacijos šuolį lems pradėjusios kilti maisto bei kitų prekių kainos, bei nustojusios mažėti energetinių prekių kainos

**įskaitant gėrimus, alkoholį ir tabaką*

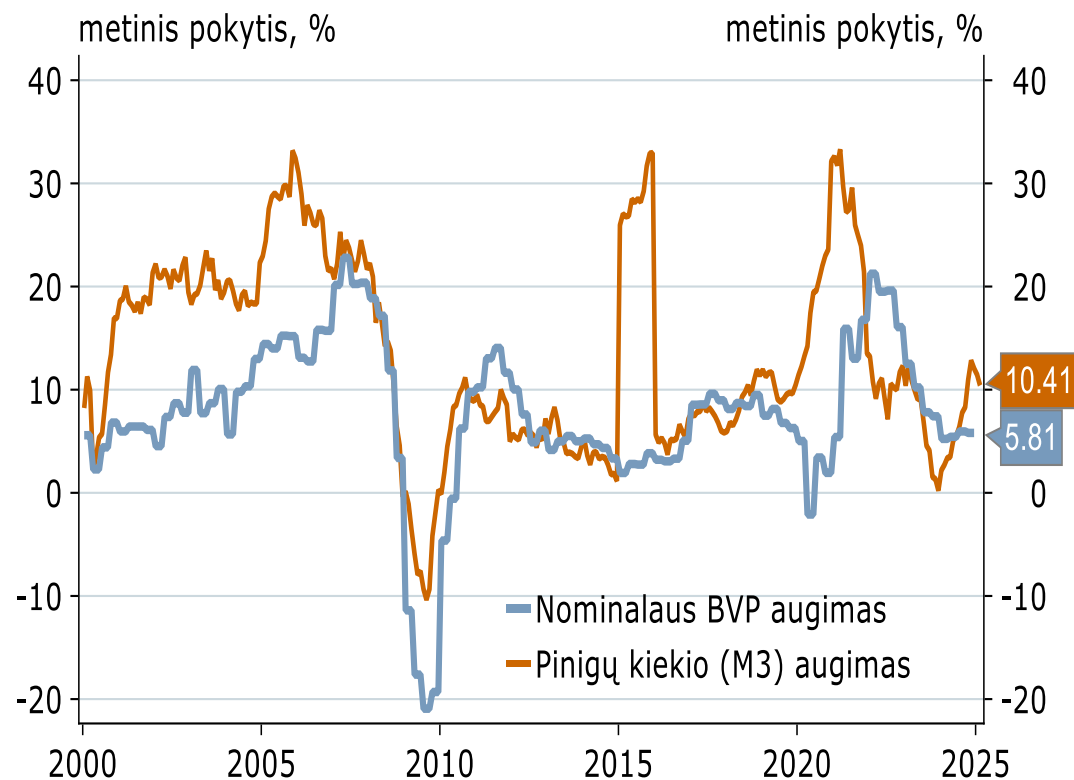

**įskaitant gėrimus, alkoholį ir tabaką*

Šaltinis: Eurostat

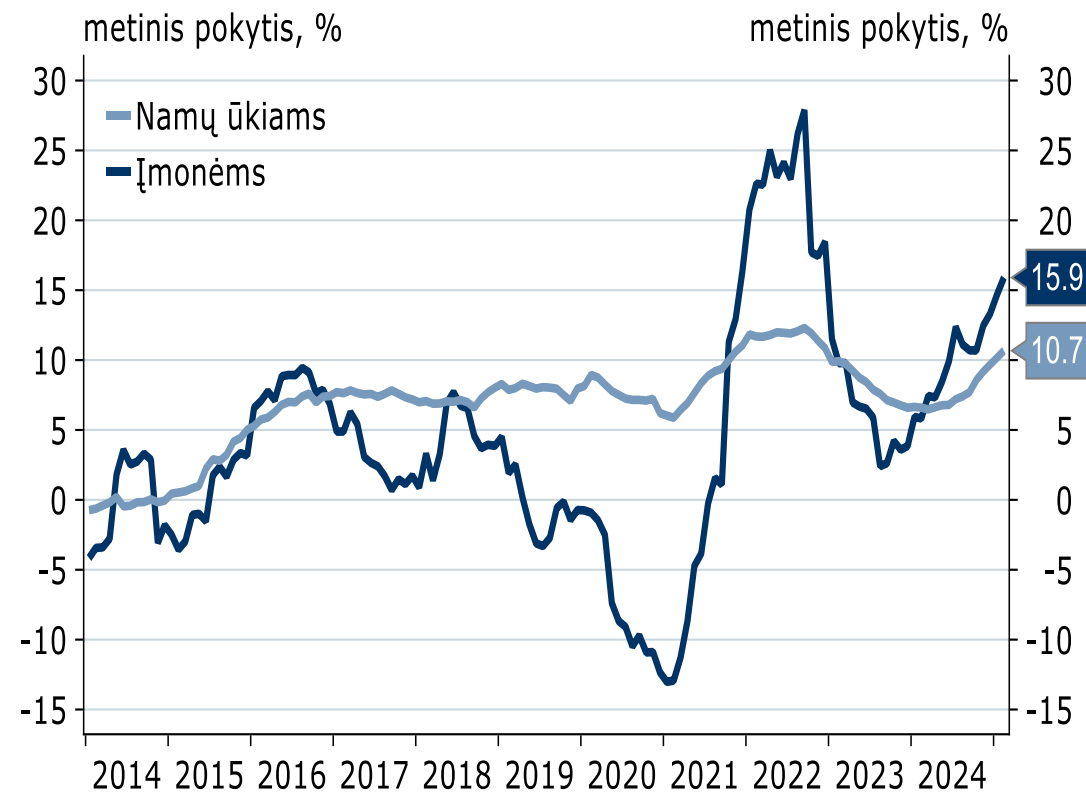
Infliaciją Lietuvoje kursto ir sparčiai augantis pinigų kiekis

Lietuvos BVP ir pinigų kiekio pokyčiai

Šaltiniai: VDA ir LB 30/03/2025

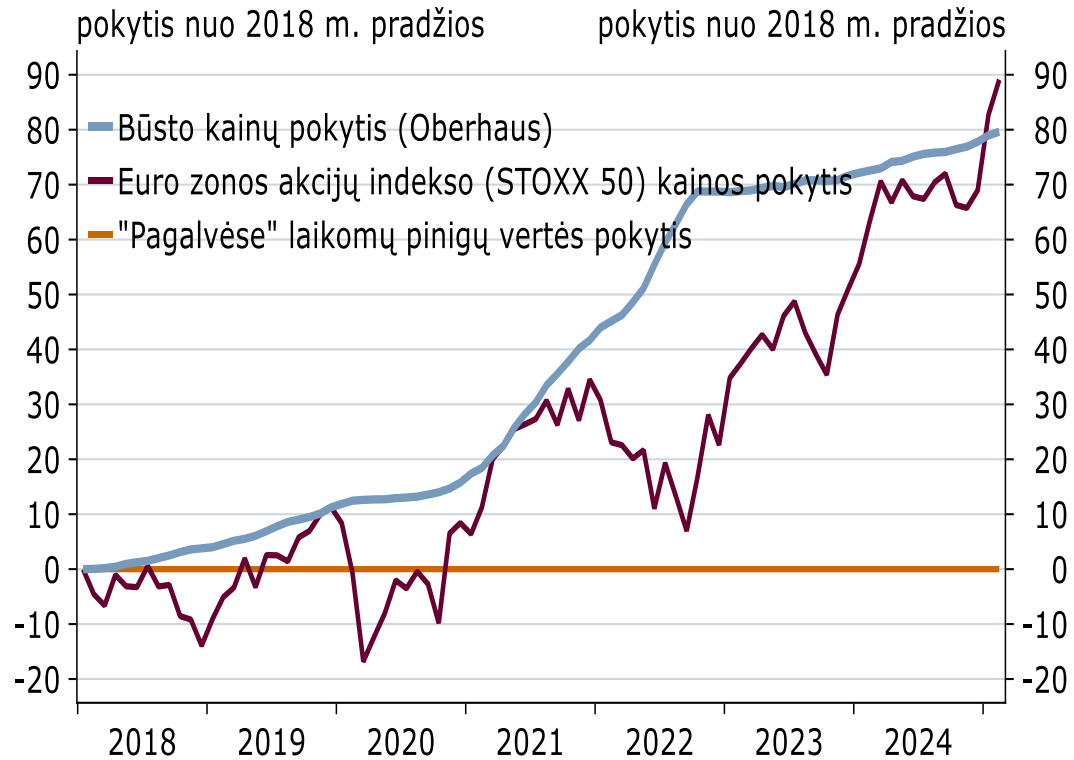
Paskolų portfelio pokytis

Šaltiniai: Lietuvos bankas 30/03/2025
Šaltiniai: Lenkijos ir Lietuvos duomenų agentūros

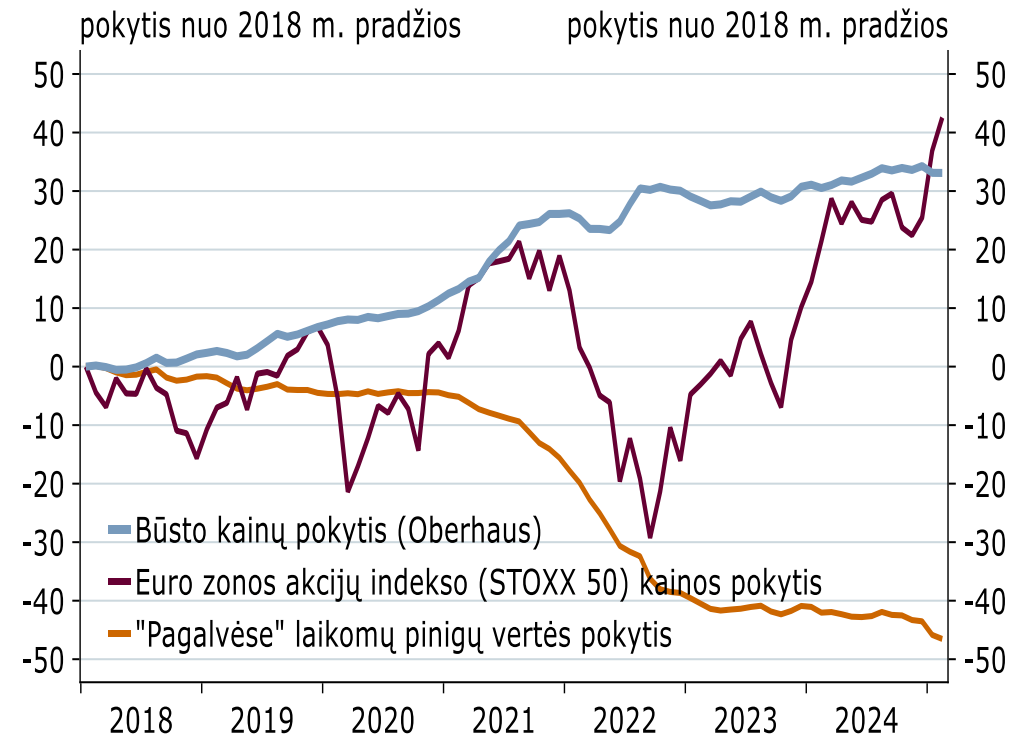
Infliacijos šuolis padidino turto nelygybę: laimėjo tie, kurie įdarbino savo pinigus

Nominali investicijų grąža

Šaltiniai: Oberhaus, EuroStoxx ir VDA 27/03/2025

Reali investicijų grąža

Šaltiniai: Oberhaus, EuroStoxx ir VDA 27/03/2025

Darbo rinka tebėra įkaitusi – laukia dar vieni spartaus atlyginimų augimo metai

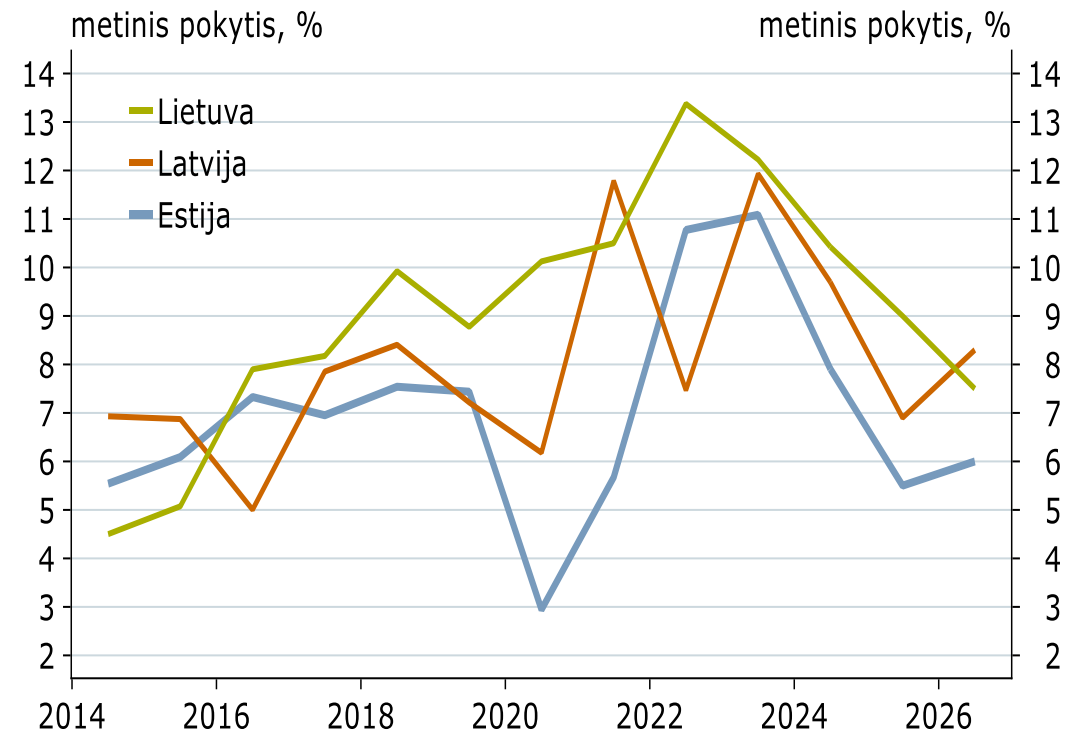
Darbo užmokesčio augimo prognozės

	2022	2023	2024	2025p	2026p
 Lietuva	13.3	12.2	10.2	9.0	7.5
 Latvija	7.5	11.9	9.7	6.9	8.3
 Estija	11.6	11.4	8.1	5.5	6.0

Nedarbo lygio prognozės

	2022	2023	2024	2025p	2026p
 Lietuva	6.0	6.8	7.1	7.0	6.8
 Latvija	6.9	6.5	6.9	6.5	5.8
 Estija	5.6	6.4	7.6	7.5	7.0

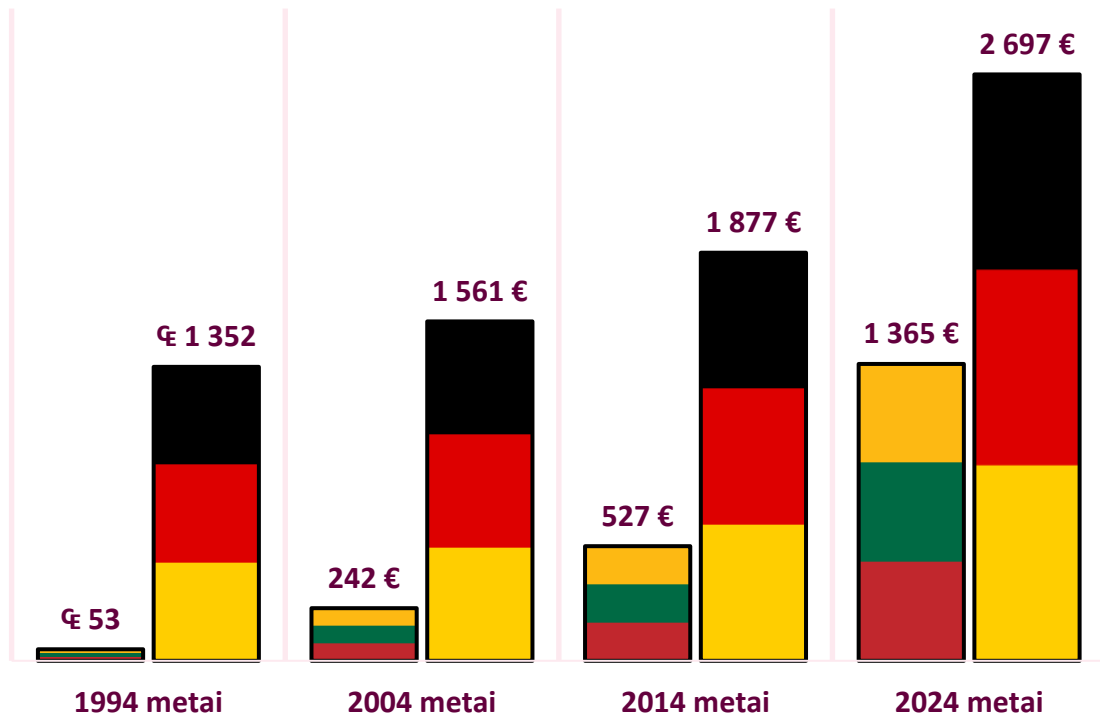
Darbo užmokesčio pokyčiai

Šaltiniai: Estijos, Latvijos ir Lietuvos statistika 30/03/2025

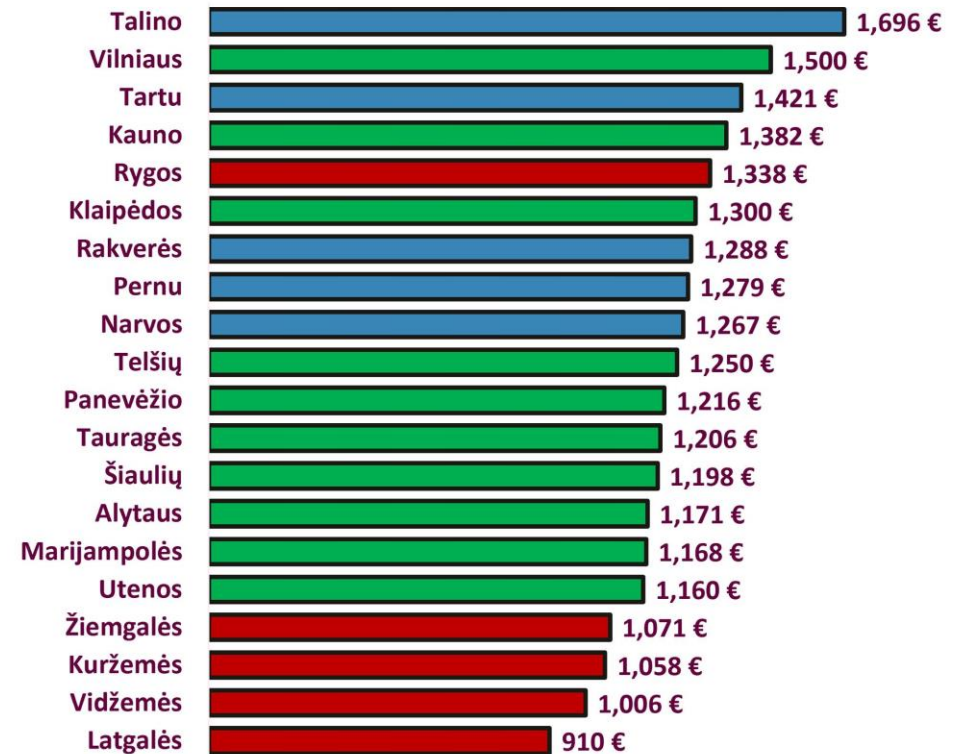
Lietuva pagal atlyginimų dydį tapo stipria Europos vidutiniuke

Vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje ir Vokietijoje
(eurai per mėnesį, į rankas)

Šaltiniai: Lietuvos ir Vokietijos statistikos tarnybos

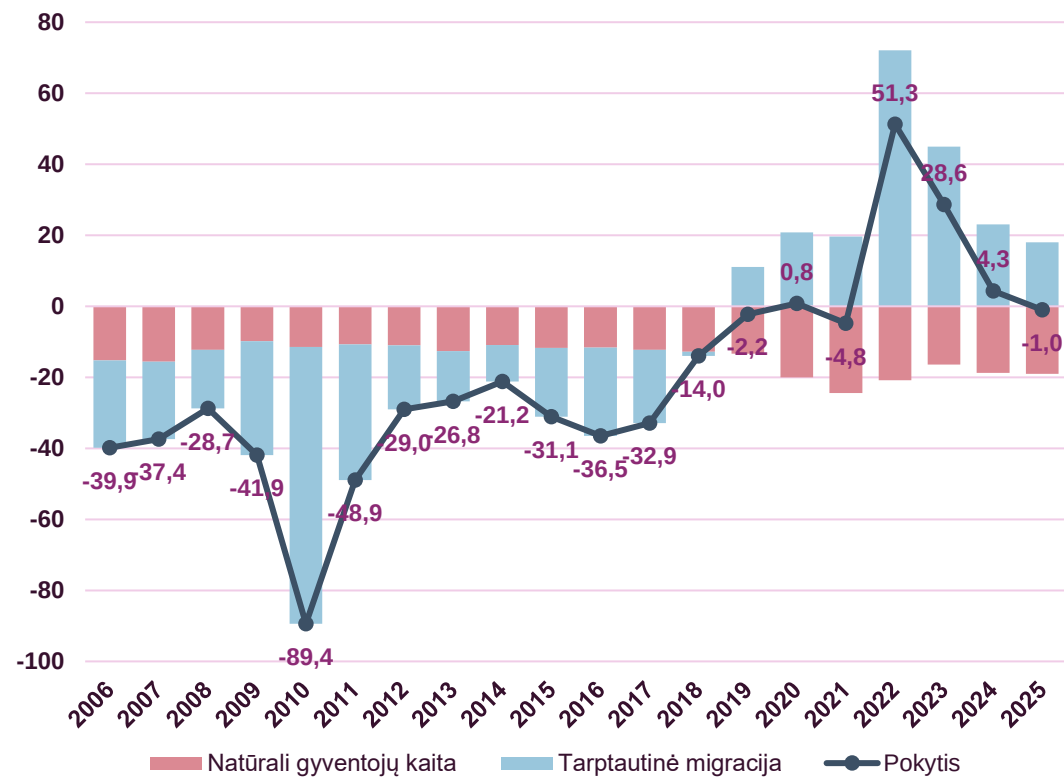
Baltijos šalių regionai pagal neto darbo užmokestį
(2024 m. III ketv., eurai per mėn.)

Šaltiniai: Lietuvos, Latvijos ir Estijos statistikos tarnybos ir autoriaus skaičiavimai.
Regionai suskirstyti pagal NUTS 3 klasifikatorių

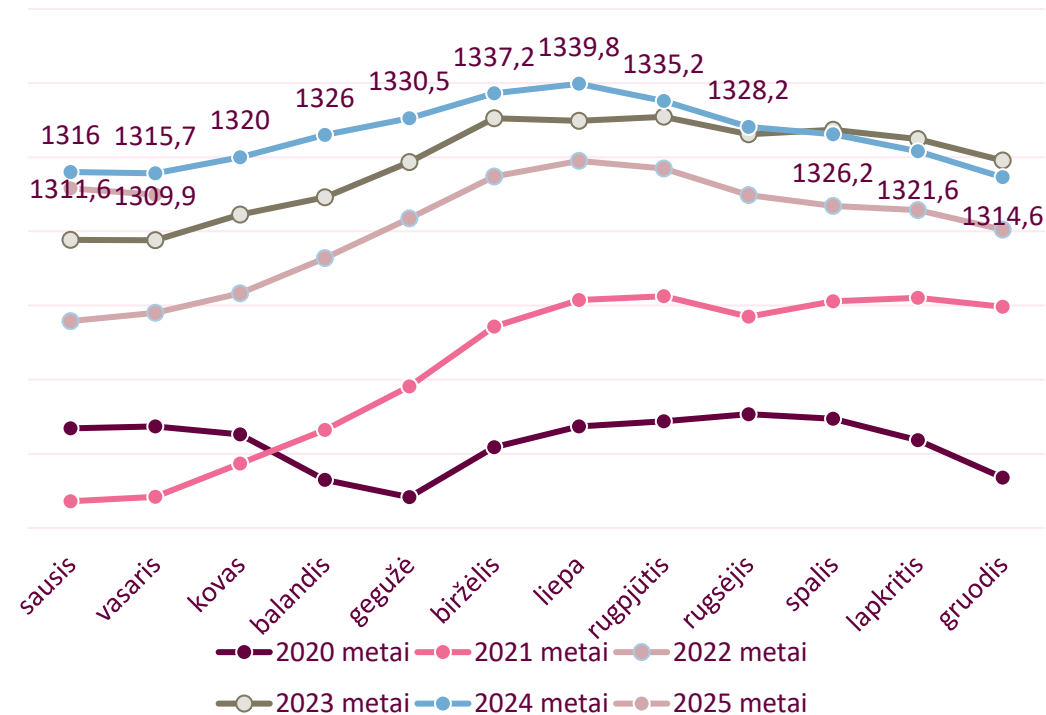
Imigracija kompensuoja natūralų gyventojų sumažėjimą

Lietuvos gyventojų skaičiaus pokytis (tūkst. per metus)

Šaltinis: VDA

Apdraustųjų visomis draudimo rūšimis skaičius (tūkst.)

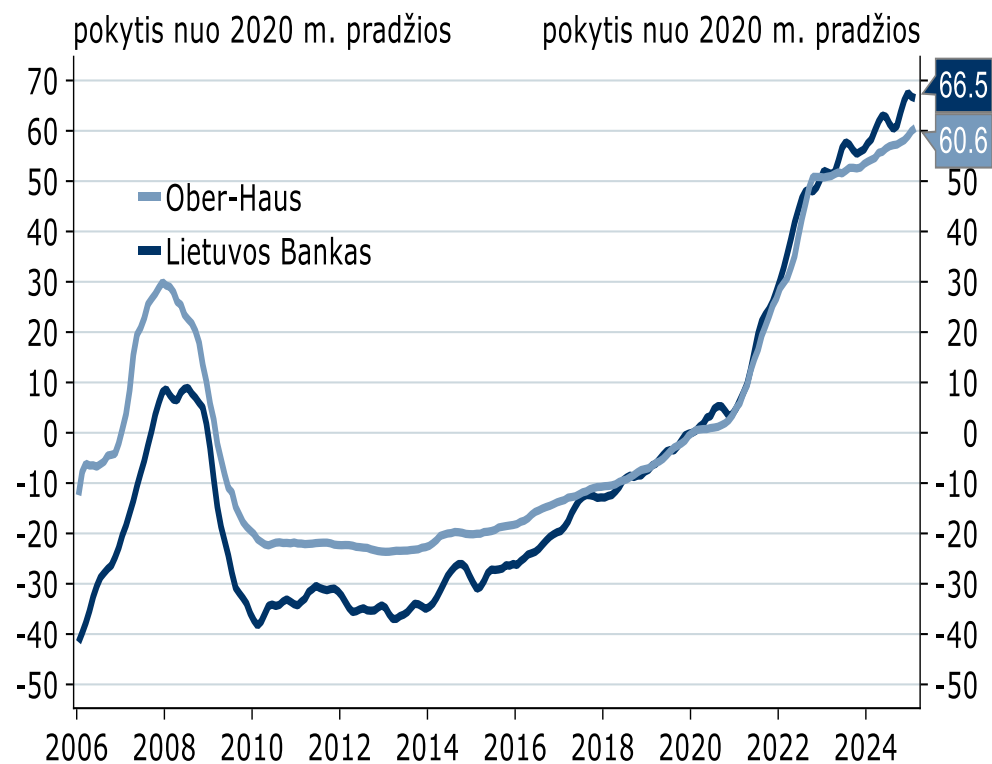

Šaltinis: SoDra

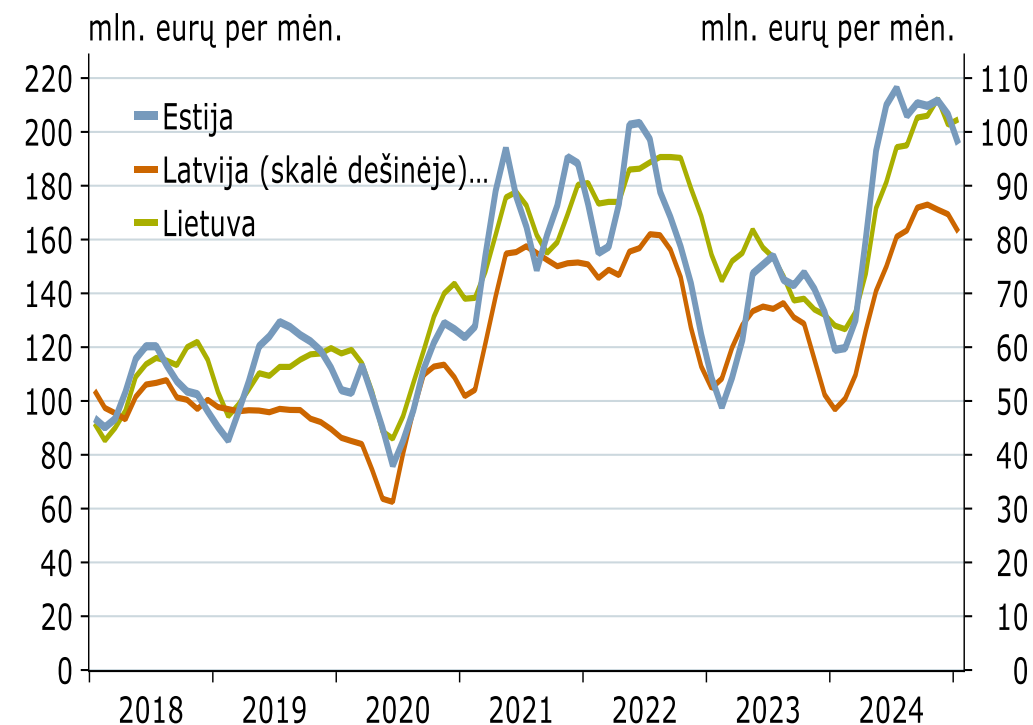
Būsto kainos nesustoja augusios

Butų kainų dinamika Lietuvoje

Šaltiniai: Ober-Haus ir LB 30/03/2025

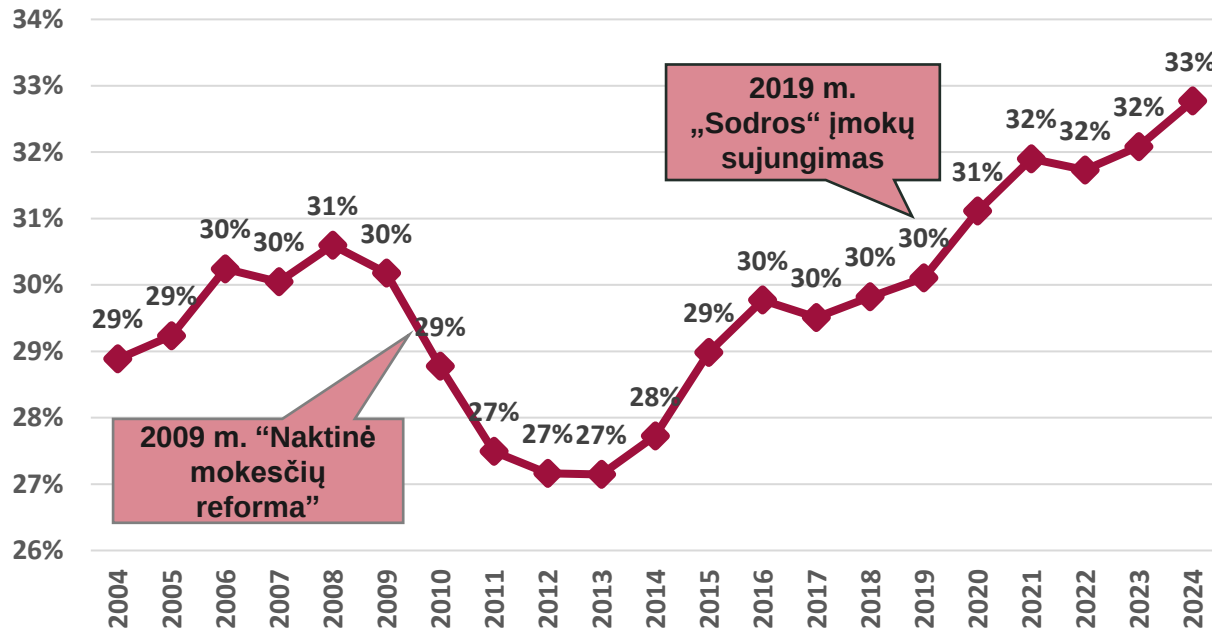
Naujai išduotų būsto paskolų suma

Šaltinis: ECB 30/03/2025
*3 mėn. slenkantis vidurkis

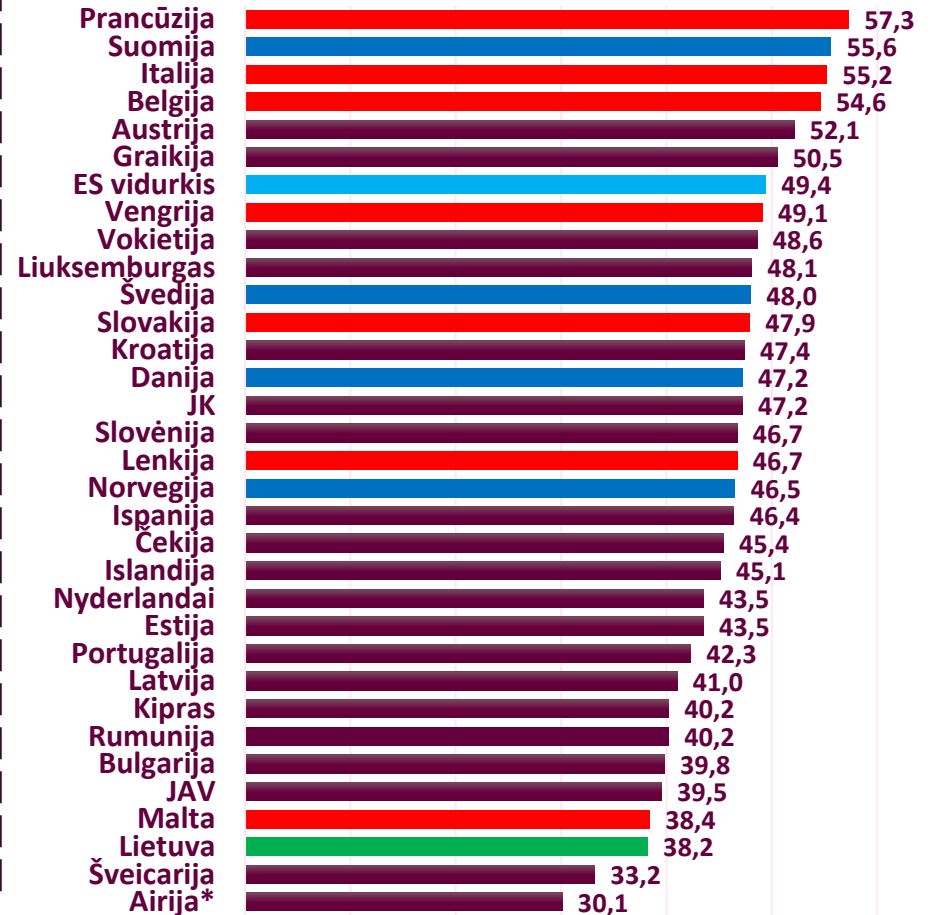
Kokį poveikį Lietuvos ekonomikai ir surenkamų mokesčių sumai turės planuojami mokesčių pokyčiai?

Lietuvos mokestinių pajamų ir BVP santykis

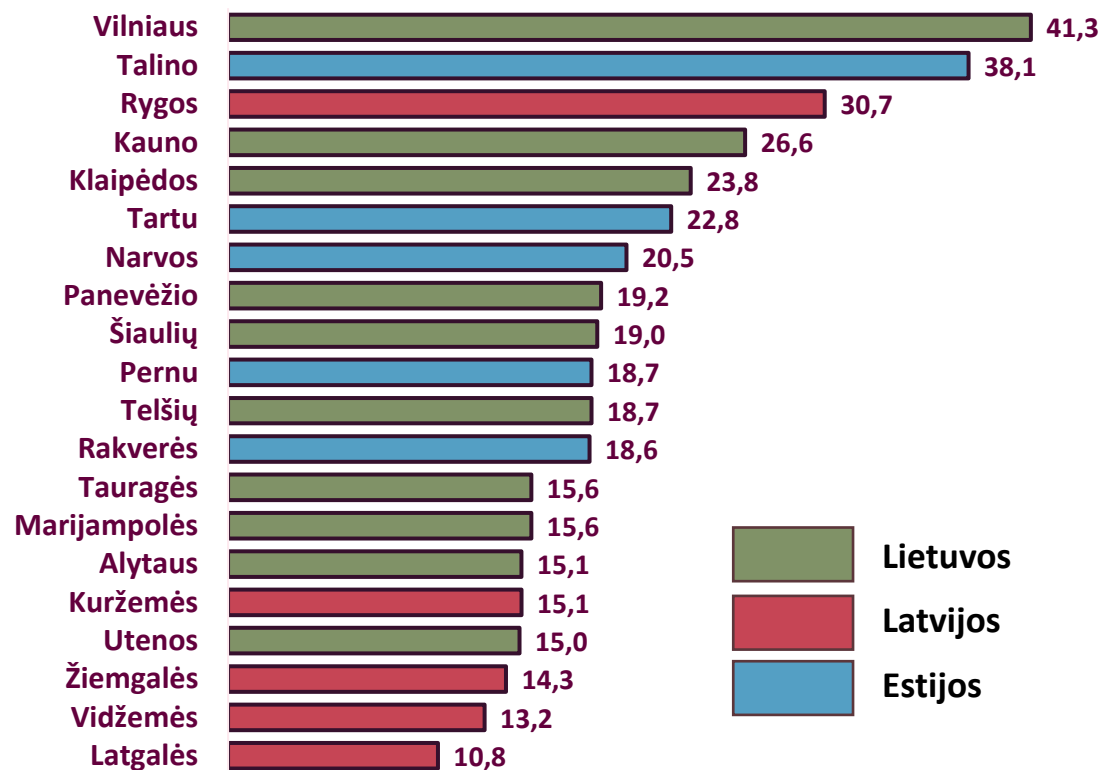
Šaltinis: Europos Komisija

"Perskirstymas" per biudžetą
(biudžeto išlaidų ir BVP santykis)

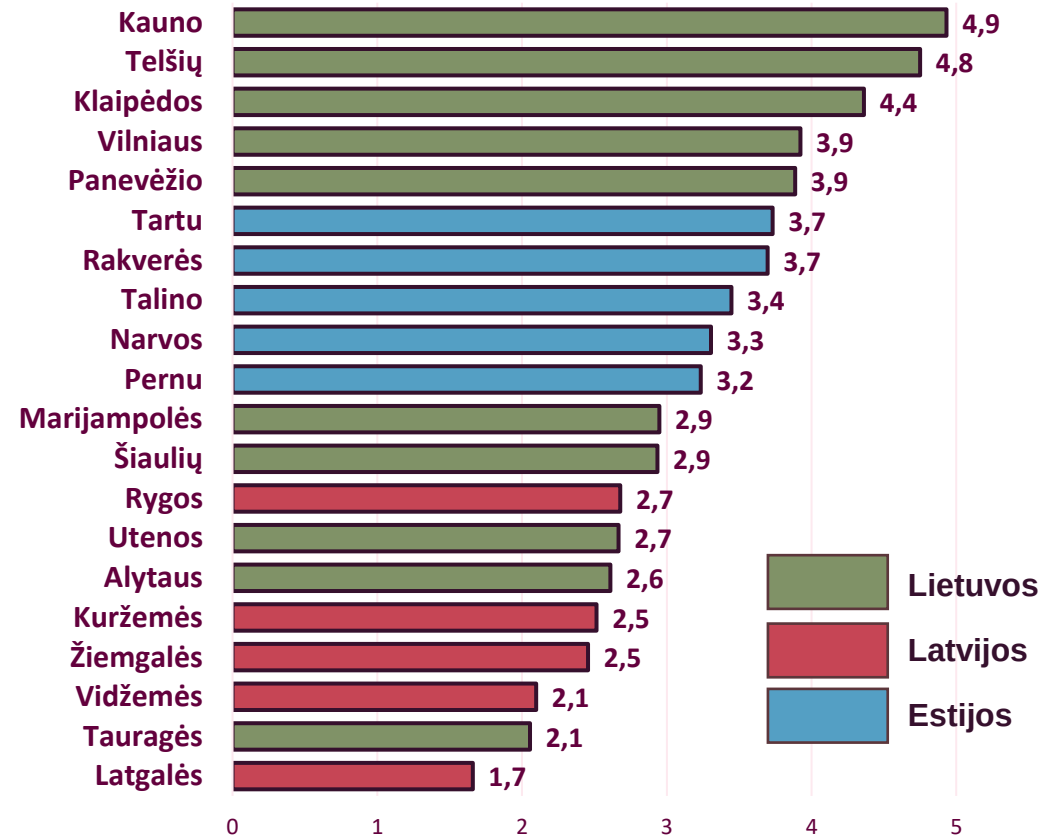
Lietuvos regionų plėtra leidžia Lietuvai diversifikuoti savo ekonomiką ir netapti vieno miesto valstybe

Turtingiausi Baltijos šalių regionai
(2024 m. pagal BVP vienam gyventojui)

Šaltinis: Eurostat ir autoriaus skaičiavimai

Pramonės sektoriuje sukuriama pridėtinė vertė
(2023 m., vienam gyventojui)

Lumīnor

Ačiū!